

Naročnina
Dnevna izdaja
za kraljevino Jugoslavijo
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugo-
slaviji 120 Din, za
inozemstvo 140 D

SLOVENE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stope, peti-vrsta
maloglas po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo - Uredništva
telefon št. 2050, upravnitva št. 2992

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Cerkveni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 756, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Quousque tandem...

Maribor, 2. junija.

Težke vesti prihajajo od Gospe Svete; prihajajo ob času, ko se s pompoznostjo in teatraličnostjo, ki nista niti najmanj v skladu s treznostjo in realnostjo nemškega duha, vrše velike predpriprave za proslavo 10-letnice koroškega plebiscita. Sploh ne maramo naenajst let razpravljanja vprašanja, v kolikor so takšna praznikovanja sploh oportuna in to v času, ko doprinaša naša država in naš narod odlične dokaze najkulturnejšega ter najkorektnjšega odnosa do nemške narodne manjšine. Tako se v tujakšnih krogih z vsem globokim umevanjem za kulturne potrebe nemške narodne manjšine podpirajo kulturne potrebe mariborskih Nemcev, ne da bi pri tem prišlo niti do najneznatnejših izrazov nevolje, kaj šele kakšnega šovinizma, ki mu v strogo pravcoljubnem bistvu slovenskega življa sploh ni mesta.

Docela drugače je pojmovanje obveznosti in dolžnosti napram naši narodni manjšini v Korotanu. Niti najmanj ne maramo preiti v analizo tega pojmovanja, kakršno je svojsko zlasti nekaterim tamšnjim nacionalno prenapetim elementom. To pojmovanje je take vrste, da se v njem na vso moč odkriva skrajna izravnateženost glede izpolnjevanja obveznosti, ki jih tudi v sosednji avstrijski republiki imajo do rodu, ki mu gredo po vseh svojih zgodovinskih pravicah ter moralnih obzirih, ki jih je treba napram njemu varovati. Če nismo doslej tega zahtevali, potem bomo to zahtevali sedaj, ko prihajajo od Zile in Vrbskega jezera neverjetne vesti.

V temni noči so ognjeni zubli uničili ter upeli hišo in gospodarska poslopja posestnika Matije Vošpernika ter v grozotnem žaru razsvetlili gladino Vrbskega jezera; ob Zili pa je požigalčeva roka povzročila, da se je v plamenih izenčila z zemljo hiša posestnika Gasla. Ne bomo navajali imen krivcev, ki so zasnovali peklenški načrt, da se na takšen divjaški način odpravljajo plebiscitne slovesnosti. Treba je, da pred mednarodnim svetom s prstom pokazemo na vzemirjevalce in rušilce prijateljskih odnosov med obema državama, da dvignemo svečan protest proti takšnim zločinom in da — ako nazadnje ne pojde drugače — po možnosti reguliramo dosedanje odnose do nemške narodne manjšine pri nas, ki živi v primeri z usodo naše narodne manjšine drugod pač v zavidljivem miru in pokoju. Naša zahteva je, da se moralne obveze izpolnjujejo na obeh straneh; če se pa na eni strani naravnost na izzivalen način kršijo in bagatelizirajo, potem se vsiljuje vprašanje, kje neki stoji zapisano, da bi morali baš mi za zlo dobro vračati. Ta naša zahteva je tembolj upravičena, ker je realnost zgodovinskih okoliščin nemške narodne manjšine pri nas ter našega čutila v Korotanu precej drugačna. Vprašanje avtohtonosti našega življa tamka ter priseljenstva nemškega elementa v naše kraje, ki se nahajajo v okviru naše države, sploh ne sprotujemo. Ugotavljamo ponovno, da ni plebiscitni izid na Koroškem izdaleka nikak dokaz dejanskega narodnostnega razmerja, ampak zgolj odraz sila ugodne konjunktura, ki se je nudila nemštvu spričo stoletnega raziranja slovenskega bistra raz obliža koroške zemlje, ter njegove slučajne organizatorične nadmoči pred 10 leti.

Docela drugače formulirano bi lahko bilo naše vprašanje: ali je plebiscitno praznikovanje sploh oportuno in umestno. Pa je prišlo tako daleč, da mora ob težkih znamenjih, ki zasenčujejo politično nebo nad Gospo Sveto, mesto tega vprašanja na površje svarilo: da namreč ne moremo dopustiti, da bi v ognju in pepelu ginili slovenski domovi ob Vrbskem jezeru in Zili!

V interesu mirnega sožitja ter ohranitve prijateljskih odnosov bi zato bilo, da bi merodajni činitelji avstrijske republike z vso strogostjo uvedli preiskavo v svrhu izsleditve ter kaznovanja krivcev; daleč bi namreč prišli, če bi se v kali ne zatirale nakane gotovih dobro znanih nacionalističnih teroristov. Nikakor ne gre, da bi se radi le-teh kvirili dosednji odnosi med obema državama. In kam bi prišli, če bi se takozvane plebiscitne slavnosti vršile v znamenju razvalin ter razdejavanja slovenskih domov in če bi mi pri tem mogli in hoteli molčati!

Srednja Evropa je baš v tem momentu polna težkih problemov, ki se morejo rešiti ugodno in v prid evropskih narodov le, če se državniški povesod zavedajo svoje velike odgovornosti tako pred lastno državo kakor pred vsem človeštvom, ki potrebuje in zahteva miru, da Evropa od ran in razpok strašnega pretefesa svetovne vojne ozdravi pa da ne postane plen Mongolov, ampak ostane še nadalje mirosojen nosilec kulture. Zato se ravno v sedanjem itak do zadnje možnosti napetem položaju ne sme dovoliti raznim pustolovcem, da izvajajo eksplozije in tako otežujejo poklicanim činiteljem njihovo nalogo, da se srednja Evropa vendar enkrat pomiri. Če so gospodje na Dunaju že smatrali, da je treba nemškemu življu proslavljati dan, ko mu je mednarodna konstelacija, demagoška agitacija in letargija velikega dela domorodnega slovenstva prinesla v dan naše zgodovinsko ozemlje, potem bi morali čutili tem večjo odgovornost za to, da bi preprečili sovražne izbruhe, kateri, kakor smo uverjeni, tudi njim niso ljubi. Če pa jih žal niso mogli, potem pričakujemo, da bodo zločince energično kaznovali in vsaj za bodoče zasuli vire, iz katerih nemško-nacionalni terorizem bruhal dalje svoje sovraštvo in temne naklepe proti miru in prijateljstvu med sosedmi

Važni razgovori med Rusijo in Nemčijo

Moskva, 2. jun. Medtem, ko je pozornost mednarodne politike obrnjena na spor med Francijo in Italijo pa na poljsko-nemški obmejni incident, se vršijo v Moskvi razgovori med komisarjem za zunanje zadeve Litvinovim in nemškim poslanikom von Dirksenom, katerim je z ozirom na sedanjo mednarodno situacijo pripisovati zelo velik pomen.

Dočim so službena »Izvestja« še pred kratkim v nekoliko razdraženem tonu trdila, da o kakih »pogajanjih« ni govora, pa sedaj priznavajo, da »so spričo poslabšanja odnosa, ki je v zadnjih časih med Nemčijo in Sovjeti nastopilo, nastala na obeh straneh vprašanja, oziroma zahteve, o katerih je treba razpravljati.«

Ta pogajanja, naj se potem vršijo oficijelno-formalno ali pa samo v obliki prijateljskih razgovorov ob času, so po sodbi o položaju dobroinformiranih krogov zelo velike važnosti, obenem pa bo treba premagati velike težave, preden se bodo mogla ugodno zaključiti.

Glavna težava se pojavlja že v začetku, ker Sovjeti odločno želijo, da bi se obravnavali samo gospodarski problemi, ki so postali zadnja leta med Nemčijo in Rusijo sporni, dočim Nemčija enako odločno stoji na stališču, da se morajo obenem s popolno jasnostjo in nedvoumnostjo rešiti tudi sporni politični problemi, ki so med obema državama zadnje čase nastali in se postrili skoro do preloma.

Glavno vprašanje, ki ga ima pri tem nemška vlada v mislih, je očitna zveza, ki obstoja

med rdečo armado, oziroma »krasno armijo« in nemškim »Rotkämpferbundom«, ki je sicer prepovedan, pa podtalno deluje dalje z izdatno denarno in moralno podporo ruskih sovjetov. Drugo vprašanje politične narave pa je položaj nemških državljanzov, ki so v Rusiji nastavljeni, oziroma tam bivajo, pa so po notranji sovjetski postavodaji zadnjega časa občutno gospodarsko oškodovani.

Sovjetska vlada se brani, da bi se o teh dveh zadevah sploh obravnavalo, češ da je diskusija o notranjih zadevah sovjetske unije izključena, se je pa očitno že udala v to, da bodo razgovori o tem pač neizogibni. Von Dirksen je že ob prvih razgovorih z Litvinovim »pri čaju« izjavil, da nemška vlada insistira na tem, da naj se že uvodoma čisto nedvoumno dožene, ali in v koliko se morata omenjeni vprašanji sporazumno in v prijateljskem duhu obravnavati in rešiti. Če bi Sovjeti te dobre volje ne pokazali ali pa skušali, kakor je to njihova taktika, odločitev zavlačevati in Nemčijo z golimi obljubami nasiti, se nemška vlada ne bo pogajala dalje.

Sovjetski krogi odgovarjajo zaenkrat na to s tem, da poudarjajo, da je »raj« kriv, če so se poprej tako zelo prijateljski odnosi med obema državama poslabšali, ker da se je v Nemčiji začela oznanjati »Križarska vojska zoper sovjetsko unijo«. Nemška diplomacija pa odgovarja, da je vzrok ohladitvi nemško-ruskega prijateljstva v rovarjenju kominterne. Sveda se na ta način nikamor ne pride in Sovjeti bodo končno primorani spustiti se v me-

ritorična pogajanja o bodočih odnosih s stališča, katerega si želi Nemčija, ako hočejo, da se rešijo ugodno gospodarski problemi, ki so za Rusijo vitalnega pomena.

Sovjetski krogi so na to, kakor smo omenili, že pripravljeni in pravijo, da bi mogli nemškemu stališču priti nasproti, ako bi Nemčija zopet javno izpovedala, da je zvesta duhu rapalske pogodbe, kar Sovjeti razumejo takoj da bi Nemčija morala tudi svojo zunanjo politiko voditi večalimani vzporedno z interesi Rusije, to je v protifrancoskem in protiangelskem pravcu, kakor si to zamišljajo Sovjeti na eni in nemški fašisti na drugi strani. Baš v tem leži važnost moskovskih razgovorov v sedanjem momentu, ko na eni strani Nemčijo snubi Italija, na drugi pa vplivni francoski krogi propagirajo idejo francosko-nemške alijance, da bi se položaj v Evropi v interesu miru stabiliziral.

Z ozirom na to je važno konstatirati zagotovilo nemške diplomacije, da bo s Sovjeti dogajala izključno vprašanje kominterne in pa položaja nemških državljanzov v Rusiji, nakar bo, ako bodo Sovjeti dali garancije, da se v notranje razmere Nemčije ne bodo več vtikali, skušala Rusiji ugoditi v gospodarskih vprašanjih; v druge želje sovjetske unije glede mednarodnih političnih vprašanj pa so sploh ne bo spuščala. Nemčija vodi politiko solidarnosti z Evropo in se od sovjetov ne bo dala zapeljati v nikako »vzporednost obojestranskih pogledov na evropske probleme.«

Poljsko-nemški incident je resnega značaja

Varšava, 2. junija. AA. Poljska agencija javlja: Povodim nedavnega incidenta na poljsko-nemški meji v Opatenu piše »Gazeta Poljska«, da pričakuje poljska javnost nesirno rezultata preiskave, ki jo vodi mešana poljsko-nemška komisija, ter dodaja, da se vzdržuje vsakršnega komentarja v nasprotju z Nemci. V zvezi s tem list poudarja, da la nemška metoda ni nova. Takih primerov je mnogo, kakor n. pr. odvedenje nekega francoskega oficirja po Nemcih leta 1924., odvedenje nekega poljskega državnika na meji Gdanska pred nekaj dnevi in naposled odvedenje nekega nemškega pacifista, ki živi v Franciji, po nemških orožnikih. Ti primeri po sodbi poljskega lista dokazujejo, da dogodek v Opatenu ne more biti samo naključje. List

sklepa, da zahteva poljska javnost razčiščenje tega incidenta, kar je potrebno ne samo v interesu dobrih sosednjih odnosov med Poljsko in Nemčijo, nego je tudi v splošnem interesu vseh evropskih držav. List kategorično demantira navedbe nekih nemških listov, da bi bil komisar poljske obmejne policije Bijedinski, ki so ga Nemci odvedli, šef informacijske službe. List se sklicuje na dejstvo, da je bil Bijedinski kot član obmejne policije dodeljen obmejni policiji v Čarsku.

List »Kurier Poznany« doznava iz Königsberga da je bil ta incident organiziran po članih informacijske službe v vzhodni Prusiji ter ugotavlja, da je pri tej priliki z obmejno policijo v Opatenu sodelovala tudi policija iz Elbinga.

Manifestacija zavezniške zvestobe

Liège, 2. jun. AA. Danes se je zaključil kongres belgijskih invalidov, ki se je pretvoril v svečano manifestacijo za zavezniške bojevnike. Zgodaj zjutraj je bil svečan defile pred mestno hišo v prisotnosti vlade, zastopnikov vojske ter velikega številca občinstva. Belgijski bojevniki so skupno z vojsko izkazali čast zavezniškim zastavam. Nato se je formiral velik sprevod bivših bojevnikov, ki so no-

sili 120 vojnih zastav. Na čelu spreveda sta nesla dva bivača jugoslovanske bojevnika v žunadinski narodni noši zastavo FIDACA. Sprevod je bil burno aklimiran od vsega občinstva, ki je napravilo gost spalir. Nato je bila v gledališču svečana akademija, ki je na njej v imenu Jugoslavije govoril g. Radosavljevič. Njegov govor je bil sprejet z velikim aplavzom.

Mednarodna konferenca dela

Belgrad, 2. jun. AA. Dne 10. junija se bo v Zenevi otvorila 14. mednarodna konferenca dela. Na konferenci bo naša država zastopana z odposlanstvom, ki ga bodo tvorili delegati kraljevske vlade, delodajalcev in delavstva. Vlada delegata bosta: dr. Ilija Šumenković, naš poslanik v Bernu, ki bo obenem šef našega odposlanstva, in Dušan Jeremić, načelnik oddelka za socialno skrbstvo v ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje, namestnika in strokovna vladna delegata bosta: Stepan Bosak, rudarski svetnik v Sarajevu, inž. Ferdinand Sinkovac, direktor državnega rudnika v Zenici. Delodajalce bodo zastopali: dr. Cvetko Gre-

gorič, tajnik centrale industrijskih korporacij in kot strokovnjak Marko Bauer, tajnik Zveze industrijcev v Zagrebu in dr. Adolf Golja, tajnik zveze industrijcev v Ljubljani. Kot delavski zastopniki bodo prisostvovali konferenci v Zenevi: dr. Zivko Topalović, tajnik centralnega sekretarijata delavskih zbornic v Belgradu, a kot strokovnjaka Vladimir Pfeifer, predsednik zveze zasebnih nameštencev v Zagrebu, Filip Uralnik, tajnik delavske zbornice v Ljubljani, in Jovo Jakšić, tajnik delavske zbornice v Sarajevu. Na dnevnem redu te konference so predvsem tale vprašanja: 1. Vprašanje prisilnega dela. 2. Delovni čas privatnih nameštencev. 3. Delovni čas v premogovni industriji.

Delovni program Društva narodov za juni

Zeneva, 2. junija. AA. Delovanje Društva narodov v teku meseca junija bo koncentrirano na gospodarske probleme, na mandate, na probleme higijene in na intelektualno sodelovanje ter na vprašanja organizacije. Glavne točke dnevnega reda zasedanja gospodarskega odbora, ki začne delovati 2. junija, so v zvezi z gotovimi sklepi, ki jih mora konferenca sprejeti glede sporazuma v gospodarski akciji. Ena delegacija finančnega odbora, ki ji bodo pomagali pri njenem delu nekateri strokovnjaki, ki uživajo v finančnih krogih mednarodni ugled, se sestane 10. junija, da ponovno prouči vzroke fluktuacije kupne kapacitete zlata in vpliv te fluk-

tuacije na gospodarsko življenje. Druga skupina strokovnjakov se sestane 23. junija v Zenevi, da nadaljuje začeto proučevanje gospodarske plati vprašanja industrijskih sporazumov. Komisija za mandate se sestane v Zenevi 3. junija. Ta komisija se sestane prvič na izrednem zasedanju ter bo pretresala vprašanja, ki so v zvezi z neredi, ki so se odigrali v Palestini avgusta 1929. Nato se bo komisija sestala na redno zasedanje ter pregledala letno poročilo mandatorskih sil. Tretja komisija za ustanove za proučevanje mednarodnih odnosov se sestane 12. junija v Mednarodnem inštitutu za intelektualno sodelovanje v Parizu. In naposled se sestane komisija, ki ima nalogo rešiti vprašanja, tičeča se organizacije sekretariata Mednarodnega urada za delo in sekretariata sodišča mednarodne pravice, na svojo drugo sejo 16. junija.

General Hadžić — poslanik v Bukarešti

Belgrad, 2. junija. Nj. Vel. kralj Aleksander je imenoval ministra vojne generala Hadžića za poslanika Jugoslavije pri kraljevem dvoru v Bukarešti. Imenovanje generala Hadžića za poslanika v Bukarešti se v vseh diplomatskih krogih pripisuje vnlka važnost. General Hadžić bo prevzel svoje novo mesto še pred sestankom konference Mals antante ter bo spremljal zunanega ministra Mironesa v Čekoslovaško. Dosedanji jugoslovanski poslanik v Bukarešti Antić bo imenovan za ministra kraljevega dvora.

Imenovanja v sodni stroki

Belgrad, 2. junija. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja so na predlog ministra pravde in po lastni prošnji postavljeni:

za sodnika okrožnega sodišča v Mariboru v I-4a Julij Koder, starešina sreskega sodišča v Mariborju;

za sodnika sreskega sodišča v Gornji Radgoni v I-6 Andrej Levstek, sodnik v I-3 pri sreskem sodišču v Kozjem;

za sodnika sreskega sodišča v Mokronogu v I-6 Josip Cerne, sodniški pripravnik v I-8 pri deželnem sodišču v Ljubljani;

za sodnika sreskega sodišča v Kozjem v I-6 dr. Hinko Lučovnik, sodniški pripravnik v I-8 pri deželnem sodišču v Ljubljani.

Po lastni prošnji sta premeščena kot sodnika k deželnemu sodišču v Ljubljani v I-4a dr. Juri Štempihar, sodnik okrožnega sodišča v Celju, kot sodnik okrožnega sodišča v Celju v I-5 Anton Rađej, sodnik deželnega sodišča v Ljubljani, oba v dosedanjih skupinah in kategorijah.

Sladkorna tovarna na Čukovici državna

Belgrad, 2. jun. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog ministra financ in po zasljanju predsednika ministrskega sveta predpisal in proglasil zakon o izpremembah in dopolnitvah čl. 50 zakona o proračunskih dvanajstih za mesec december 1925 ter januar, februar in marc 1926. Zakon se glasi: Čl. 1. Prvi odstavek se izpremeni in slove: Sladkorna tovarnica na Čukarici spada v sestav državnih posestev. — Drugi odstavek se izpremeni in se glasi: Tvornico upravlja minister financ s pomočjo upravnega odbora iz petih do osmih članov, ki jih imenuje minister financ za dve leti. Med drugi in tretji odstavek pride nov odstavek, ki se glasi: Minister financ nadzira in kontrolira delo upravnega odbora s pomočjo komisarija. — Čl. 2. Ta zakon stopi v veljavo, ko ga kralj podpiše in ko se razglasi v »Službenih novinah«, obvezno moč pa dob' s 1. julijem 1930.

Dunajska vremenska napoved. Zelo toplo. Bolj oblačno. Nevihta.

Dostojen odgovor Tardieua Mussoliniju

Napoved temeljite reforme državne uprave

Pariz, 2. jun. y. Tardieujev govor v Dijonu je bil takorekoč nekakša priprava za poletno zasedanje parlamenta. Tardieu je začel s notranjepolitimi problemi, prešel na zunanjo politiko in dejal: Šele potem, ko bo po 30. juniju izpraznjen tretji pas Porenja, bo Youngov načrt ne samo juridično, temveč tudi praktično stopil v veljavo in dosežanja vojaška jamstva se bodo nadomestila s finančnimi jamstvi. Navzlic vsej odločnosti vlade, da vodi nadalje Briandovo mirovno politiko, vlada ni pozabila na varnost in obrambo države. Izvedla je enoletno vojaško službeno dobo, dovolila je 3 in pol milijarde za utrdbe, spopolnila je zopet materialne zaloge, ki so pošle radi vojne v Maroku in vstaje v Siriji, ter je končno na konferenci v Londonu zastopala politiko odločne čvrstosti. Francija po vojni ni uganjala igre hegemonije, ki jo je začel po l. 1871 Bismarck

in njegovi nasledniki in ki so jo tako pretiravali, da je prišlo končno do poraza l. 1918. Francija hoče mir, toda mir z ravnotežjem sil in solidno organizacijo, razsodiščem ter gospodarskim in intelektualnim sodelovanjem. Toda, če bi takemu miru nepričakovano nastale težkoče iz tujemstva, mora Francija vedno ostati gospodar svoje usode.

Tardieu je potem nadaljeval z jasnim namigavanjem na Mussolinija, da je Francija danes v srečnem položaju, da smatra za odveč vsako vznemirjenje, pa tudi vsako bojovito bahanje. Te njegove besede se smatrajo za diskreten, toda zadosten odgovor duceju, katerega besed ni treba prečenjevati.

Nato je g. Tardieu prešel zopet na notranjo politiko in omenjal delovni program vlade do prihodnje spomladi. Takoj potem, ko bo izvršen načrt za povzdigo poljedelstva, trgovine

in industrije, se bo začela temeljita reforma vsega davčnega sistema, predvsem pa se bo izvršila revizija občinskih in pokrajinskih davkov. Jeseni se bo začela v poslanski zbornici velika debata o reorganizaciji solstva, pozneje pa bo potrebna odločna reforma celokupne državne uprave. Moderna država se ni mela svoje končne oblike. Za nove naloge zadnjih let država še ni organizirana in njena moč postaja vedno manjša. Najrazličnejše gospodarske organizacije delodajalcev, uradnikov in delodajalcev želijo dobiti vpliv na vlado in upravne posle. Napram temu se mora oblast države točno opredeliti.

Govor Tardieua so prisotni burno odobraval, samo med govorom o zunanji politiki in o izpraznitvi Porenja so mladiški člani Action française metali v dvorano protestne letake.

MacDonaldov kabinet se rekonstruira

London, 2. jun. x. Na sestankih ob koncu tedna v Chequers so se posvetovali Mac Donald, Henderson, Snowden in drugi ministri o skorajšnji prenosni vladi in o problemu brezposelnosti. Mac Donald bo najbrže prednostno vlado sporočil najpozneje pri odgoditvi poslanske zbornice za binokosne praznike v petek. »Daily Herald« napoveduje važne spremembe v vladi.

Homatiije v Indiji

Gandi obžaluje nemire

London, 2. jun. x. Gandi je iz svoje ječe poslal pismo podkralju, v katerem izraža svoje obžalovanje radi nemirov v zvezi s kampanjo pasivnega odpora.

Stavka pristaniških delavcev v Rangoonu, radi katere je prišlo do krvavih spopadov, je končana ter bodo Burmeni in Indijci menjaje delali v ladje delnicah.

Pri večeršnjih napadih na solne zaloge v Vadali je bilo ranjenih več kot sto oseb.

V Pešavarju je prišlo do novih nemirov, ker je neka straža ustrelila eno žensko in dva otroka. Muožece so napadle vojskono in policijsko postaji. Pri tem je bilo deset oseb ubitih in devet ranjenih.

Pariz, 2. jun. AA. V petek, 30. maja so bili v Kesihalamu v Indiji krvavi izgrezi, ker so Indijci bojkotirali muslimanske trgovce. Devet muslimanov je bilo težko ranjenih eden pa ubit, hudo ranjenih je bilo tudi nekaj redarjev. Policija je prišla 60 izgreznikov.

Policija je večerj v Darnasui razpršila gručo 100 prostovoljcev, ki so hoteli napasti solno skladišče. Več prostovoljcev je bilo hudo ranjenih.

Bombay, 2. junija. AA. Sodišče je obsodilo na 3 mesece ječe 72 prostovoljcev, ki so skušali napasti solno skladišče v Vadali.

Bombay, 2. junija. AA. 10.000 Ghandistov je naskočilo solna skladišča v Vadali, bili so pa od redarstva z bambusovimi palicami razpršeni.

Demisija švedske vlade

Stockholm, 2. junija. x. V švedskem državnem zboru je danes padel Lindemanov kabinet, ker je bil vladni predlog za zvišanje žitne carine odklonjen v prvi zbornici s 75 proti 57 glasovom, v drugi zbornici pa s 122 proti 95 glasovom. Ministrski predsednik bo kralju predložil demisijo vsega kabineta. Verjetno je, da bo dobil nalog za sestavo novega kabineta voditelj največja opozicijske stranke, socialni demokrat Per Albin Hansson.

Madjari protestirajo

Budimpešta, 2. jun. x. Ob desetletnici podpisa trianonske mirovne pogodbe so priredile večerj razne društvene zveze, obrine korporacije, društvo Levante in mnoge druge organizacije protestno zborovanje, katerega se je udeležilo 50.000 ljudi in na katerem so govorili o stiskih, v katere je zašel madjarski narod po diktiranem miru.

Pomen razstave narodnih vezenin v Belgradu

Belgrad, 2. jun. AA. Pomen razstave narodnih vezenin in tkiva v Belgradu, kakor tudi zanimanje zanje v vseh zainteresiranih krogih postaja vedno večje. Sedaj je gotovo, da bo ta razstava najboljši pregled vsega, kar smo v najrazličnejših krajih naše prostrane domovine izgotovili na polju narodnih vezenin in tkiva, in da bo nudila celoto, kajti poleg vezenin in tkiva iz Južne Srbije bodo razstavljeni podobni proizvodi iz Hrvatske in Slovenije, Dalmacije, kakor tudi iz ostalih krajev naše države. Po mnenju strokovnjakov iz inozemstva predstavljajo te vezenine in tkiva narodno bogastvo, ki ga nadkriljuje samo bogastvo naših narodnih pesmi. Ob povodu te razstave se bodo sestali naši najboljši propagatorji narodne umetnosti in strokovnjaki narodnih vezenin in narodnega tkiva, da se porazgovore o bodočem tesnejšem sodelovanju in o skupni akciji za pospeševanje tega tako važnega področja domače industrije in umetnosti. Bil bi neodpušljivi greh, kadar bi se dalje prepuščali tujcem, ki slučajno prihajajo v našo državo in ki tu nakupujejo naše dragoceno narodno blago, da ga nato prodajajo v inozemstvu pod raznimi tujimi oznakami in imeni za drag denar. Zavod za zunanjo trgovino posvečuje tudi tej strani našega gospodarskega udeleževanja potrebno pozornost. Zato bo porabil vsako priliko, da podpre koncentracijo naših strokovnjakov in našega dela na polju narodne umetnosti.

Kalkutski nadškof v Ljubljani

Ljubljana, 2. junija. Nocoj ob 8 je z brzokolom prišel v Ljubljano kalkutski nadškof mgr. Ferdinand Perier. Na kolodvoru ga je sprejel gosp. rektor jezuitskega kolegija dr. Tome. Nadškof se je nastanil v tem kolegiju. V Ljubljani ostane dva dni. Njemu na čast se bo jutri zvečer vršil pozdravni večer. Nadškof mgr. Perier odpotuje v četrtek v Belgijo.

Strašen umor

Ostijek, 2. jun. z. V Radfali se je dogodil strašen umor. Franc Haselbach se je napil v raznih gostilnah. Nato je prišel domov in začel pretepati svojo ženo. Ko mu je hotela uiti, je prišel za njo na dvorišče in jo ubil z nožem, da je bila na mestu mrtva. Nato jo je zlekel v sobo, znil kri, jo položil na posteljo, v rano pa potisnil nož. Nato ji je roke sklenil na prsih, v roke pa ji je dal rožni vence in molitvenik. Nato je odšel ven in pil naprej. Ko je prišel brat umorjenke domov, je odkril grozen prizor. Takoj je obvestil občino in policijo, ki je aretirala moža in ga odvedla v zapor. Aretiranece taji in ničesar ne prizna, daši so na njem različno vidni krvavi sledovi.

Zagrebska vremenska napoved. Po večini jasno. Oblačnost se bo povečala. Podnevi toplo.

Poklonitev avtomobilistov Nj. Vel. kralju

Belgrad, 2. jun. a. Na drugi dan bivanja romunskih avtomobilistov v Belgradu so se vršile na Avali dirke, ki jim je prisostvoval tudi Nj. Vel. kralj. Ko je kralj ob pol 12 prisel na Avalo, so ga ob cilju pričakovali zastopniki romunskega avtomobilskega kluba, med njimi bivši romunski minister Mitilineu. Z naše strani so bili minister dvora Jevtić, belgrajski župan Nešić, naš poslanik v Bukaresti Colak Antić in podpredsednik avtomobilskega kluba dr. Velizar Janković.

Podpredsednik našega avtomobilskega kluba dr. Janković je pozdravil Nj. Vel. kralja, enako tudi Mitilineu. Nato mu je Mitilineu predstavil svojo soprogo in ostale romunske dame, ki so na cilju pričakovale izid tekme.

Tekma se je vršila na novi cesti na Avalo, ki meri 4.400 m. Prvo nagrado je dobil Budulescu, ki je to gorsko etapo zmagal v 4 min. 16 sek. Kralj se je na Avali razgovarjal s posameznimi udeleženci in povabljenimi gosti skoro celo uro. Nakar se je vrnil, burno pozdravljen od vseh navzočih.

Nato se je vršil na Avali v novem hotelu, ki ga je zgradilo ministrstvo za šume in rude, piknik, na katerem so se izrekle prisrčne zdravice.

Kongres profesorskega društva v Belgradu

Belgrad, 2. junija. m. Jugoslovansko profesorsko društvo bo imelo svoj XI. redni kongres 3. in 4. julija v Belgradu. Dnevni red je tale: otvoritev, konstituiranje kongresa, poročilo glavnega odbora, izvolitev polovice članov v glavni odbor, predlog glavnega odbora. Pravila in predlogi sekcij, predavanje profesorja Popovića o vzgojnih nalogah dnevnega časopisja. Glavna uprava predlaga, naj se prihodnji kongres vrši v Zagrebu. Po kongresu bodo delegati napravili lep izlet po Donavi v Prahovo. Negotin do Gjevčelije, nakar se bodo po dolini Morave vrnili proti Sarajevu.

Proces proti hrvatski ter. omladinski organizaciji

Belgrad, 2. jun. m. Na današnji razpravi proti hrvatskim terorističnim omladinem so govorili zagovorniki dr. Ljubisić, ki zagovarja Ivana Štrtaka, dr. Ante Crvić, ki zagovarja obtoženega filozofa Mocnaja, Mileta Obradović, ki zagovarja Gjuro Veselića in Pavla Margetića, dalje zagovornika Gasparčeva, dr. Filip Condrić in dr. Bariša Smoljan. Kot poslednji je govoril zagovornik obtoženega jurista Pripića, dr. Dušan Zdravković. Ker so vsi obtoženi večinoma za slična dejanja, zato je razumljivo, da je tudi njihov zagovor vedno sličen, ker so že dosežani zagovorniki izčrpali dokazilni material za ničnost obtožbe. Vsi obtoženci, katere so danes zagovarjali, so obtoženi za dejanja: da so pripadali teroristični organizaciji, da so dobavljali revolverje in material za peklenške stroje, Mocnaj je obtožen žalitve Velikanstva. Odvetniki so pobijali te obdolžitve. Razprava se bo jutri nadaljevala.

Proces proti Predavcu

Zagreb, 2. jun. p. Danes ob pol 9 se je nadaljevala razprava proti Josipu Predavcu. Najprej so bila stavljena nekatera vprašanja, nakar je začel državni tožitelj dr. Ružič z govorom. V glavnem je vztrajal pri obtožnici zlasti pa pri točki, ki se nanaša na Predavčeve dolgove Seljački banki. Za njim je govoril zagovornik dr. Miško Radošević, zastopnik zasebnih udeležencev, ki je ob enem tudi stečajni upravitelj Seljačke banke. V glavnem se strinja z mnenjem državnega tožitelja in zahteva, da se sodi obtoženec po novem zakonu, ki odgovarja duhu časa. Ta zakon se posebno ozira na motive in osebnost okrivljenca samega. Natančno navaja zaupanje, ki so ga imeli kmetje v to banko. Navajal je mnogo izjav izvedencev in sodnikov, ter pobija trditve zagovornikov glede »Providnosti« in Zavarovalne zdruge. Pravi, da je stanje takšno, da niti stečajni upravitelj ne more pokriti svojih stroškov.

Za zvezo balkanskih držav

Belgrad, 2. junija. m. Zastopniki grških gospodarskih in finančnih ustanov, ki so prišli večerj v Belgrad, so si danes najprej ogledali belgrajsko obrtno zbornico, nato pa so prisostvovali sestanku belgrajske borze. Po končanem sestanku je bivši finančni minister in predsednik belgrajske borze dr. Milan Stojadinović imel značilen govor, v katerem je med drugim dejal:

Evropa je zelo razcepljena, imamo več kot 30 držav in več kot 20.000 km carinskih pasov. Nasproti taki Evropi stoji neizmerno velika Velika Britanija, na drugi strani Zveza sovjetskih republik, ki dela sedaj na tem, da naredi Moskvo za središče Zvezdjenih držav Azije. Na drugi strani morja so Združene države Amerike. Ali bi zato ne bilo potrebno, da tudi Evropa zbere svoje sile, da bo kos tako velikim nalogam? Zato pozdravljam idejo Panevropa, ki pripadamo balkanskim državam, bi bolje storili, da se pred Panevropo združimo balkanski polotok in da se pred evropsko carinsko zvezo nastane balkanska carinska zveza. Pred evropsko vojno so bile balkanske države druga drugi bližje nego danes. Imeli smo novočeno zvezo, poštne konvencije. Govorilo se je o carinski zvezi le med Srbijo in Bolgarijo. Danes smo

daleč od tega. Pred par tedni so se nekateri bolgarski krogi zelo vznemirili ker so videli, da se je na ljubljanskem tržišču pojavilo par vagonov jugoslovanske pšenice. Vendar imamo velike možnosti za gospodarski sporazum med balkanskimi državami.

Podčrtati je, da tvorijo balkanski narodi enotno gospodarsko celoto. Njihov gospodarski razvoj stoji približno na isti višini. Njihove gospodarske in politične sile so nam sorazmerne precej. Radi tega nobena država na Balkanu ne bi mogla absorbirati in podrediti druge.

Zelo sem vesel, da ideja o zvezi balkanskih držav tako napreduje ravno med Grki. Ponosen sem, da morem ponoviti besede znanega ministra dr. Marinkovića: Rešitev bodočnosti balkanskih narodov leži v potrebi, da se združijo na temelju enakosti v skupno celoto. Vedeji morajo, da bodo ali vsi svobodni ali nobeden od njih ne bo svoboden.

V imenu Grkov mu je odgovoril Aleksander Kralis, predsednik solunske borze, ki je prav tako dal izraza za zblizanje med balkanskimi državami in simpatično pozdravil idejo združitve balkanskih držav.

Številke našega izseljevanja v aprilu 1930

Zagreb, 2. junija. AA. Po statistiki izseljeniškega komisiarata v Zagrebu se je meseca aprila 1930 izselilo iz naše kraljevine:

V prekomorske države 1238 oseb, v evropske države pa 3517. Skupno število izseljencev v prekomorske države (3890) od 1. januarja do konca aprila 1930 je za 268 ali za 4,5% manjše, nego v istem času v lanskem letu. Največ izseljencev je iz savske banovine, in sicer 501 oseba, slede donavska banovina 309, dravska 129, primorska 84, zel-ska 74, vardarska 27, drinska 26, vrbska 11, moravska 6 in iz Belgrada 11. Po pokliem je 775 kmetovalcev, 119 kvalificiranih in 95 nekvalificiranih delavcev, 80 pripadnikov prostih poklicev in 160 članov rodbin, ki se ne delajo. Največ izseljencev je odšlo v Kanado in sicer 539, sledi Argentinijsa s

320, USA z 246, Urugvaj s 57, Brazilija z 20, Avstralijsa s 16, Čile z 11 osebami itd. Vnaprej plačano vozno karto (prepaid ticket) je imelo 291 oseb. Vzrok nazadovanja števila izseljencev je v slabi zaposlitvi v prekomorskih državah. Aprila meseca se je vrnilo iz prekomorskih držav 489, lani aprila jih je bilo 633, od 1. januarja do konca aprila 1930 pa 1328, lani v istem času 1453. V Nemčijo je aprila meseca odšlo 1854 oseb, v Francijo 1525 (s posredovanjem Societe generale d'Immigration 1265), na Nizozemsko 51, v Belgijo 38, v Luxemburg 19, v Češkoslovaško 19, v Švico 11. Od 1. januarja do konca aprila se je izselilo v evropske države 982 oseb in sicer v Francijo 4588 (poum gornje izseljeniške družbe 3517), v Nemčijo 2978, v Belgijo 1116, v Holandijo 215, v Luxemburg 51, v Češkoslovaško 37, v Švico 33 itd.

Angleški kralj ozdravel

London, 2. junija. AA. Zdravje angleškega kralja se je toli zboljšalo, da bo danes prisostvoval koncertu, ki ga bo dirigiral slavni italijanski mojster Toscanini in ki ga bo proizvajalo filharmonično Zdrženje iz Newyorka, kateremu je Toscanini dirigent.

Večni obmejni incidenti

Varšava, 2. junija. y. Na poljski-litovski meji je prišlo danes v okraju Suvalki zopet do divjega streljanja. Kakor se poroča s poljske strani, so bili poljski obmejni stražniki v tem napadu, ne da bi se moglo ugotoviti, kdo je streljal. Poljska obmejna straža je potem oddala več salv, nakar se je začelo dolgo streljanje. Težko ranjen je bil en poljski podčastnik.

Zbor časnikarjev brit. imperija

London, 2. jun. AA. Davi se je sestala v Londonu četrti imperijski tiskovna konferenca. Za predsednika je bil izvoljen zastopnik »Timesa« Istur, za podpredsednika pa polkovnik Wods. Jutri bo nagovoril konferenco ministrski predsednik Macdonald, ki bo razpravljalo o vprašanjih, ki zanimajo britski imperij. Državni tajnik za Indijo bo govoril o indijskih zadevah.

Ladja se potopila

London, 2. jun. AA. V Rokavskem prelivu se je pripetila večerj velika pomorska nesreča. Pri Beehy Headu je trčil snohi v megli švedski parnik »Ingent« ob italijanski petrolejski parnik »Liternoe«. Švedski parnik »Ingent« se je takoj pogreznil in utonilo je 15 moč posadke, ki je štela 18 moč. Dva mornarja so rešili rešilni čolni iz Newhavena. Italijanski parnik »Liternoe« je bil le malo poškodovan in ni potreboval pomoči.

J. Maček

Ljubljana, Aleksandrova c. 12
v oblekah in površinah
najcenejši

»Radio Thermo« v Laškem

Radiotermalno kopališče v Laškem je prevzelo novo lastništvo, ki obeta to lepo letovišče in zdravilišče napraviti še privlačnejše kot je bilo dosedaj. Obsežno, nekoliko starinsko kopališče poslojje sredi lepega parka in visokega drevja napravlja prijeten vtis na prišleca, ki prihaja iskat zdravja in oddiha.

V levem pritličju so kopališke naprave. Poleg kabin, primernih za eno do tri osebe, je velik bazen za skupno kopanje. Zdravilna voda, ki ima toplino 37° C, se dovaja pa ceveh s pomočjo črpalke. Desno pritličje služi kot restavracijski prostor. Stanovanjski prostori so v prvem nadstropju in podstrešju. Novo lastništvo se že par mesecev sem prizadeva, prenoviti in novo opremiti vse sobe. Prenovljene sobe napravlajo vtis udobnosti. Prav tako je okolica hiše lepo oskrbljena. Gredice so zasajene z rožami, ki prijetno božajo pogled.

Kopališče je v prvi vrsti namenjeno revmatičnikom. V tem oziru se dosegajo presenetljivi uspehi. Med ljubljancami samimi je par takih, ki so jih v kopališče prinesli. Kopeli so jih po par tednih spravile na noge, da so odšli kakor ponajeni.

Odlično zdravilišče je kopališče za slabokrvne in take, ki so prestali težko bolezen, za nevrastenike radi hude izčrpanosti v poklicu, za ženske bolezni, za bolezni ožilja, itd.

Laško je zelo zdrav kraj. Nalezljivih bolezni ljudje tam ne poznajo. Prav tako ne tuberkuloze, ne raka, ne sarkoma in pod. Domačini ne bolehalo na sladkorni bolezni, ne na revmatizmu. Spolnih in ženskih bolezni ni.

Vse to dokazuje, da so zdravstvene razmere mesta Laškega in okolice zelo ugodne, da same po sebi privlačijo letoviščarje, ki so potrebni izpremembe zraka, ne samo, da se zdravijo, marveč da telesno se okrepe in zavarujejo pred boleznijo.

Novo lastništvo si je zasnovalo večleten program za postopno izboljšanje, povečanje in razširjenosti kopaliških naprav. Oskrbelo bo kabine za smrečne kopeli. Paro, ki uhaaja iz vode, bodajo ujeli in uporabljali za inhalacijo za zdravljenje obolenj v grlu in bronhijah. Uvedla se bo hidro-, elektro-, mehanoterapija in zdravljenje s pregrevanjem. Naprave za solne in zračne kopeli se bodo izboljšale. Petdesetorico korakov proč teče Savinja, na kateri bo mogoče veslati. Ni treba posebej omenjati, da je bližnja okolica nad vse vabljiva za pešizlete. V načrtu je tudi uvedba röntgenoterapije in zdravljenja s svetlobnimi žarki.

Ako sodimo po sedanjem obnovitvenem delu in po načrtih, ki se nameravajo v prihodnjih štirih, petih letih izvesti, obeta novo lastništvo »Radio Thermo« to že od nekdaj znano kopališče zelo povzdigniti, da bo v naši domovini in izven njenih mej še bolj zaslovelo.

Umor cerkvenega pevcu v Istri

Zdaj so znane tudi podrobnosti o umoru cerkvenega pevcu 25 letnega Josipa Kosiča v Smarjah, oziroma v Pomjanu pri Kopru, o čemer smo kratko že poročali. V nedeljo, 18. maja se je vrnil v Pomjanu običajni ples, ki se ga je udeležilo tudi več fantov iz Vanganela. Zvečer so Vangelanci v gostilni kvartali; med njimi je bil tudi Kosič, ki je slovensko prepeval. Nenadoma je Kosiča prekinil lašist Josip Zupančič, star 47 let, iz Vanganela, češ, da ne sme peti slovensko, pač pa lahko poje italijansko. S Kosičem sta bila že delj časa sprta radi cerkvenega petja. Zupančič je namreč agitiral po vasi in posebno med cerkvenimi pevci za uvedbo italijanskega petja v cerkvi; Kosič pa se je zavzemal za slovensko petje. Radi tega mu je bil Zupančič vedno za petami. Ko sta se nasprotnika zopet našla v gostilni in je Zupančič osorno narahnil Kosiča, je ta odločno reagiral, češ, naj ga pusti vendar enkrat na miru.

Nato sta se Zupančič in Kosič spoprijela. Kosič je menda prislodil Zupančiču zaušnico. Kmalu nato je Zupančič odšel iz gostilne. Kasneje se je vračal proti domu Kosič v družbi dveh fantov; ko so dospeli na pol pota proti Vangelanu, je nenadoma skočil iz zasede Zupančič in ustrelil na Kosiča, ter zavpil: »Tu imaš za zaušnico.« Kosič je bil na mestu mrtve. Vse se je zvršilo tako naglo, da mu nista mogla priskočiti na pomoč fanta, ki sta ga spremljala.

Nesreče so pa krivi drugi, ki so Zupančiča nahujskali.

Od Soče in Jadrana

60-letnico je praznoval v petek, 30. maja mons. Ivan Koršič, bivši kobariški delan.

Občinski načelnik v Boveu Giuseppe Cogoli je bil obsojen radi poverbe v škodo občine na 1 leto in 4 mesece ječe. Prizivno sodišče mu je znižalo kazen na 4 mesece. Koliko občinskih načelnikov bi moralo pred sodišče!

Novi aretacije. Pri Sr. Ivanu v Trstu so bili aretirani Vlado Jaklič, Josip Kolarič in Milka Zafredova, gostilničarjeva hčerka. Jaklič in Zafredova sta ostala v zaporu nekaj dni, nakar ju je policija izpustila. Kolariča pa še vedno ni na sveto. Aretiranje spravila policija v zvezo s Tržačani, ki so obdolženi napada na »Popolo di Trieste«.

Stanovanjska kriza v Trstu. Dne 1. julija se po vsej Italiji uvede svobodna kupčija s stanovanji in vse omejitve bodisi glede izгона ali višine najemnine se odpravijo. V Trstu so hišni gospodarji zvišali najemnine povprečno okoli 25%. Zelo se pogrešajo manjša stanovanja, ker silijo ljudje radi visokih najemnin iz velikih v manjša stanovanja. Stanovanj z več kot štirimi sobami pa je v Trstu že preveč. Najemnine takšnih stanovanj so celo padle in danes lahko dobiš stanovanje s štirimi sobami v novi hiši za 6000 lir, medtem ko je še nedavno stalo 8000 lir. V Trstu živi danes okoli 250.000 ljudi. Med te je všteto tudi vojaštvo, ki šteje s finančnimi stražniki vred okoli 8000 mož. Mesto je torej prav tako obiljeno kakor pred vojno. S padanjem pristaniškega prometa pada tudi povprečno bogastvo Tržačanov. Malo je več gospodov, ki bi si lahko privoščili le količjak luksuzno stanovanje. Če pomislimo, da je promet v pristanišču padel približno 20% in da živi v mestu še vedno toliko ljudi kot pred vojno, lahko trdimo, da je »standard of life« v Trstu padel prav za toliko.

V Podgradu se je nastanil poseben policijski komisar, ki razpolaga z »sletčo četo« (squadra volante) karabinerjev in z detektivji. Karabinerji stalno krožijo po okolici. Dežela je pod strogim nadzorstvom.

Amerikanci se vračajo. Iz Argentine se je v zadnjem času vrnilo več kmetov s Krasa in slovenske Istre, ki so odšli v svet pred dobrim letom. V Ameriki niso mogli več živeti radi slabih gospodarskih in socialnih razmer. Vsi tožijo, da tudi v moralnem pogledu ni nič prida tam dol.

Schichtov Radion pere sam, varuje perilo!

Rudarji ne smejo ostati zapuščeni

V Trbovljah odpuščenih 600 delavcev — Dobrodelna akcija za rudarje v Kočevju

Trbovlje, 2. junija.

Kakor smo že poročali, je rudnik s 1. junijem upokojil, odpustil in poslal na dopust okoli 600 rudarjev. Natančnega števila ni mogoče dobiti, ker uslužbenec veže uradna tajnost. Rudniška obratovodstva so postopala pri redukciji skrajno previdno in človekoljubno. Upokojila so večinoma take s polnimi leti, odpustili mlade delavce s kategorijo vozačev, na dopust za nedoločen čas pa poslali take, ki posedujejo kakšno nepremično premoženje; in še te so ohranili pri delu, če so prinesli od županstva potrdilo, da jih njihovo posestvo ne more preživljati. Pri tem čujemo še o lepih delih paznikov in delavcev, ki ostanejo še pri delu, kako hočejo pomagati nezaposlenim.

Za redukcijo delavstva je prišel nalog od TPD v ponedeljek. Ob 9 dopoldne so se zbrali vsi obratovodje v rudniški glavni pisarni na konferenco. Vest se je hitro razširila po Trbovljah. Vseeno ljudje niso vsemu verjeli. Ker delavstvo danes nikomur več ne veruje. Redukcije so bile razglašene v petek, pa že proti večeru se je raznesla vest, da so vsi tozadevni razglasili o redukciji razveljavljeni za dobo 14 dni. Ta čas bi rudnik oddajal železnici premog v manjši količini in med tem bi se pogajanja za oddajo premoga železnici nadaljevala.

Danes smo se pa o resničnosti vesti na pristojnem mestu informirali in smo zvedeli, da vse redukcije ostanejo v veljavi, rudnik hoče samo vpoštovati službeni red, ki delavcu nudi še po odpovedi 14 dnevno delo.

Delavstvo je obupano. Ni čudno! Ni slišati posebnega godrnjanja. Da se ž njim igračkajo, je si gurno. TPD si začenja, kakšen dobiček hoče v tem letu. In ta dobiček mora plačati delavec, ker gotovo je, da družba od profita ne da nič nazaj. Trpeti mora vse krize delavcev sam.

Ta teden se je napravila uradna ugotovitev dolgov rudarjev pri trgovcih. Računal se je dolg nazaj do februarja. Zanimivo je, kako je od tega časa, ko se je začela kriza v rudarskih revirjih, dolg za živež pri trgovcih naraščal. Dolgovi so od februarja meseca to je v 4 mesecih več kot polovico (za 51%) do tega časa narasli. Gre pa tudi govorica da je TPD nejevoljna da imajo naši trgovci trgovine še odprte, ker če bi jih zaprli bi se lažje pritiskali na vlado, da jim tudi po želji ugodijo. Rečemo pa, da trgovci sedaj velikansko žrtvujejo. Vedo, da je rudar pošten, in če bo imel zaslužek, da bo svoj dolg tudi plačal.

Obrtništvu je v istem položaju. Ker nima dela, odpušča svoje delavce in tako se gorje rudarja prenaša na druge stanove.

Delavstvo si je začelo pomagati na tak način kot v vojnem času. Nahrbtnik na rame in hajd rekvirirali med kmeti. Samo sedaj je ta razloček, da gre po hribih brez denarja, medtem ko ga je imel v vojnem času dovolj.

Ob stoletnici pisatelja Trdine

Slavnost v Mengšu — Spominska plošča odkrita

Ljubljana, 2. junija.

Da je naš narod do svojih velikih mož hvalen in da ne pozabi zlepa njih dela in življenja, se je večkrat dovolj lepo pokazalo tudi v Mengšu.

Pisatelj Trdina, mengeški rojak, je bil ob stoletnici rojstva od svojih rojakov imenitno počaščen; slovesno odkritje spominske plošče se je izvršilo z veliko prisrčnostjo ter ob veliki udeležbi domačinov.

Vso slovesnost je pripravila mengeška občina; na njeno pobudo se je osnoval iz vseh mengeških društev pripravljalni odbor, ki mu je načeloval šolski upravitelj Smole. Spominska plošča je vzidana na pisateljevi rojstni hiši, v Malem Mengšu št. 11; sedaj je tamkaj slavnostno tovarna Stemberger & Mellitzer. Ne smemo pozabiti tudi, da so vneti in hvaležni Mengšani pisatelju v spomin izdali tudi posebno jubilejno številko »Mengšana«, ki so ga brezplačno razposlali po vsej domovini.

S tako vneto in ljubeznivo pripravljena spominska slavnost je privabila v Mengše zadnjo nedeljo dovolj ljudi od vsepovsod. Zlasti bližnja okolica je bila dobro zastopana.

Mengšani so se v nedeljo navsezgodaj prebudili v nekem slavnostnem razpoloženju; domača godba jim je že ob štirih zjutraj začela igrati skozi trg budnico; vselele koračnice so dramile iz postelj ter vžigale v ljudeh nekam slovesno in nervozno pričakovanje.

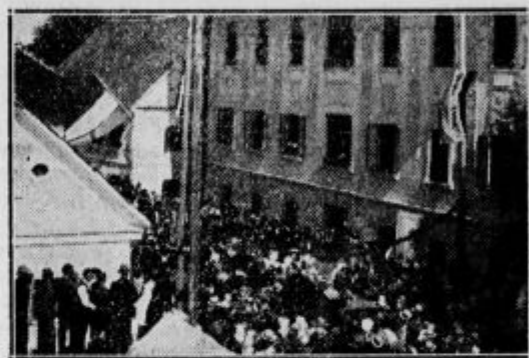
Popoldne pa je Mengeš kar oživel. S hiš so zavihrale zastave, po cestah so jeli prihajati ljudje, v cerkvi je prizvanjalo k popoldanskemu opravilu. V tem času so se zbirali v Staretoverem drevoredu ljudje k slavnostnemu sprevodu. Skozi Mengeš so nato odkorakali v narodnih nošah, v krojih, peš in na konjih v Mali Mengeš, kjer se je bila med tem že zbrala pred pisateljevo rojstno hišo velika množica ljudi. Ne smemo pozabiti, da je ves čas pri sprevodu igrala domača mengeška godba.

Nato je izpred Trdinove rojstne hiše pozdravil vse zbrane ljudi mengeški župan, g. Peter Lipar. Po imenu je pozdravil zlasti vse zastopnike raznih uradov in korporacij, ki so bili prišli k odkritju iz Kamnika in iz Ljubljane.

Najprej je o Trdini govoril prof. Mazovec iz Ljubljane. Orisal je zlasti težko življenjsko pot velikega pokojnika ter obrazložil bistvo in smoter Trdinovega pisateljskega delovanja. V nekaterih

Opravila za Vas
najtežji posel
v gospodinjstvu!

edini med navzočimi, ki je s pokojnim Trdino osebno mnogokrat občeval, zlasti v njegovih poznih letih. Zakaj bili so sploh redki, s katerimi se je Trdina menil; največkrat je hodil sam okrog in stikal za stvarmi, ki so ga zanimale in jih je rabil za svoje pisanje. Bil je znan kot hud panslavist, kot navdušen rusofil. Večkrat je peš prepotoval hrvatsko zemljo. Nikdar ni maral z nikomer govoriti nemško če je dotičnik znal le besedico slovensko. Nekoč so ga na Hrvaškem zaprli, ker so ga orožniki na cesti smatrali za ruskega vohuna. Sodnik na sodišču bi se bil rad izmazel iz nerodnega položaja, zakaj ničesar ni mogel najti, kar bi Trdino obremenjevalo; rekel je tedaj Trdini, da mu bo pustil zvečer odprta vrata in naj uide v noč... Trdina pa tega ni hotel. Čez nekoliko dni so ga sami radi izpustili.

Trdina pa je bil tudi znan kot zelo skromen človek. Imel je le 25 goldinarjev mesečne pokojnine in vprašali so ga, če ni to premalo, saj se s tem denarjem ne da živeti? »Kaj! S 25 goldinarji se ne da samo živeti, celo proketo dobro se živi!« je odvrnil Trdina.

Nato je slavil pokojnega pisatelja Trdino še licejski knjižničar, g. dr. Rus iz Ljubljane: »Rojaki Gorenjci, naj spregovori še dolenjska stran! Saj ste ga čez hrvaško in skozi Reko poslali k nam, kjer je tudi pokopan v Novem mestu. Zal da je tako in da ni več tistih lepih časov, kot so bili nekdaj, ko je naš pisatelj živel. Nič več skoraj ni na Slovenskem zapečkovani leščerbe, elektrika nam gori povsod po vaseh; ni več stricev in teta, ki so na takih zapekih in ob leščerbah sedeli in bdeli v noč ter se menili o stvarih in dogodivščinah, ki so minule v davnih dneh in so živele le v ustnih izročilu iz roda v rod. Glejte v tistih časih je živel Trdina; on je bil, ki je prisluškoval ljudski govorici in pripovedki, ki je takisto rad posedal po zapekih in ob leščerbah, poslušal tete in strice in stare očance ter potem pisal, pisal, vsako stvar zapisal in nam tako ohranil mnogokaj, kar bi se sicer za vedno izgubilo. Zato pravim: ko se spominjamo velikega pisatelja in njegovega dela ob stoletnici njegovega rojstva, se spomnimo tudi tistih starih ljudi, stricev in tet, zakaj tudi oni imajo svoj delež pri ohranitvi naše narodne kulture, ki jo je potem bodočim rodovom ohranil naš Trdina. Čast Trdini, čast tudi našim starim tetam!

Končno besedo je o Trdini spregovoril kamniški okrajni glavar dr. Ogrin: Custovanje ljudstva je v različnih dobah različno, zakaj tok časa in splošen razvoj se ustavititi ne da! Toda šege, navade pa ostanejo; in dobro je, da se takšne stvari, ki pomenijo narodno svojstvenost, nekam zapišejo, da se ohranijo. Zato velja Trdini slava, zakaj prelezel je mnogo kamnov, obhodil je mnogo steza, pisal je, ohranjal nam je narodno blago, — to je njegova največja vrlina in velika zasluga.

Hkratu je g. glavar dr. Ogrin pohvalno omenil prizadevanje mengeške občine, ki je pravilno in lepo doumela svojo nalogo ter priredila to lepo slovesnost svojemu pokojnemu rojaku, Slava mu!

Po vseh govorih, med katerimi se je odkrila v zid vzidana spominska plošča iz marmorja, je cerkveni moški zbor pod vodstvom pevovodje Lipar zapel še Jenkovo »Molitev«, nakar je g. župan Lipar vso slovesnost zaključil ter povabil navzoče na veselico, ki se je potem razvila in nadaljevala v vseh dvoriščnih prostorih tvornice Stemberger & Mellitzer.

Bolezni ledvic

ozdravite s pitjem Radenske zdravilne vode. Navodila za pitno zdravitev doma dobite na zahtevo od Zdravilišča Slatina Radenci.

Račun poštne hranilnice Ljubljana, štev. 10.680

Telefon štev. 2481

Kranjska hranilnica

je denarni zavod dravske banovine, ki jamči za vloge z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Daje

posojila

proti vknjžbi na prvem mestu, proti odplačilu na daljšo vrsto let, proti menici, vodi vse kontokorentne posle.

Najbolj * varna * naložba * denarja

Kaj pravite?

Gospod urednik! Iz samih veleseljmov, sejmov, razstav in izložb človek že skoro domov ne najde. Na Vodnikovem trgu je izložena sveža generacija iz Trnovega, Krakovega in Moli, v Jakopičevem paviljonu se je razstavila najmlajša generacija, se prej je bila tam razstavljena najstarejša generacija, na veleselju tam zadaj se je izločila žejna generacija.

Da pri nas že od nekdaj razstavljamo krakovski zelje in trnovsko solato, poslikane dobre in slabe podobice ter da se pijanost očitno kakor kričaje izloča — to vse ni nič novega. Tudi to moram povedati, da sem z velikim dušernim užikom obiskal na veleselju razstavljene zajce, zajčke, mlade kunce ter piščance in kopune vseh sort in barv. Zakon narave je tak, da iz malega raste veliko. Pa smo šli gledat, kateri teh malih kunčkov bo v najkrajšem času največji in katere koke bo znesla največ jajc. To smo gledali in videli tudi tako zapisano. Lastniki kuncev in kokoši so tekmovali za nagrade, kakor tekmujejo za nagrade in kolajne lastniki največjih in najboljših pristihih bikov in telet. Menda vam je znana tista, kako je nemški Korošec obesil okrog vratu kolajno, ki jo je dobil njegov bik, in sel tako in tak čakal cesarja na kolodvor. Ljudje so se mu smejali, ampak po krivici. Zical nima nič od medalje. Gospodar pa je le počakal, če je njegov bik pohvaljen. Zato in samo zato imajo take razstave svoj pomen: dvigati našo živinorejo in gospodarstvo. Take razstave torej razumem in odobravam.

Slišim pa, da je bila tudi razstava naših najmlajših dudlajotih umetnikov. Pravijo, da je potrebno razstaviti dojenčke, ki naj med seboj tekmujejo, kdo je najlepši opitan, negovan in zdrav ter močan. Vidite, gospod urednik, tega pa jaz ne razumem. Da razstavljajo ljudi — tega res ne razumem in ne odobravam. Slišim, ki so bili na prodaj, so razstavljali. Seveda! Danes prirajo tekme raznih »miss« in »div«, kakaj naj bi ne razstavili še »junakov« in »div« v plenicih in na lončkih! Tako meni naša moderna javnost. Da bodo matere dobile večje veselje negovati otroke? Ali res? Ali ni to žalitev za naše rajne matere? Kakor da bi nas naše matere ne bile negovale z ljubeznijo, ki je več kakor modno veselje. Ali ni to omalovaževanje sedanjih mater? Vsaka mati rada neguje svojega otroka, vse najboljše mu privoščijo, vse naredi zanj! Najboljše stvari sta: Znati mora pravilno negovati otroka! To je eno! Drugo pa je: ne more vsaka, ker ne zmore! Dajte materam dovolj pouka, dajte revnim možnost, da bodo lahko kupile, kar treba in s časom izhajale, pa bo vse stenojeno! Telesni problem dojenčkov je v materah in v njihovih razmerah! Ni pa danes glavnega rešiteljskega problema! Važnejše bi bilo, ko bi ljubljanske dame priradele tekmo, katera svoje otroke boljše vzgaja, katera jim daje lepši krščanski vzgled, katera se bolj briga za otrokovo dušo kakor pa za modo! Tako tekmozanje bi pa razumel; ker bi bilo potrebno in družbi in državi v korist. Tekmozanje teles pa ni krščansko in tudi materam ne v čast! Gospe, ne zamerite! Tiste stotake nagrad bi bile recam lahko dale tudi brez te parade oplenjenih kavalirjev in dudlajotih »miss«.

Smrt pod vlakom

Maribor, 2. junija.

Danes okoli 1 se je zgodila strašna nesreča, ki znova dokazuje s koliko nepredvidnostjo se izpostavljajo potniki smrti nevarnosti. Ko je vlak zavozil v postajo Orehova vas-Slivnica, je hotel izstopiti 84 letni Ivan Zizek iz Creta št. 14, pri tem pa je padel tako nesrečno, da je zadobil poškodbe na glavi, notranje poškodbe in težke poškodbe na obeh rokah. Takoj pozvana rešilna postaja ga je prepeljala v bolnišnico, kjer je zadobiljen poškodovan okoli treh popoldne podlegel.

Koledar

Torek, 3. junija: Klotilda, kraljica; Pavla, dečica. Prvi kraček ob 22.56. Herschel napoveduje hladno vreme.

Osebnosti

— Poročil se je 29. maja 1930 Karl Leskovar, prometnik v Trebnju, z gđ. Hiko Vidovič, hčerko postajenice v Poljanah. Obilo sreče.

— S pošte. V področju ljubljanskega poštnega ravnanjskega so pomaknjeni v 2. skupino II. kategorije naslednji uradniki in uradnice: Ivan Stančič, Franc Kristan, Anton Kroflič, Anica Pirčeva, Stefanija Sirksova, Jožica Nagličeva, Francka Turkova, Karla Vidanškova, Ivanka Krošova, Anica Razlagova, Stefanija Kendova, Anica Veselkova, Anica

★ Korpulentni ljudje morejo s skrbno rabo naravne »Franz-Josef« grenčice doseči izdatno izpraznjenje črev brez napora. Stevilna »Franz-Josef« vode zelo zadovoljni tudi bolniki, ki jih muči bolezen na ledvicah, protin, revmatizem, kamena ali sladkorna bolezen. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah.

Popolna razprodaja zaloge

raznega konfekcijskega in manufakturnega blaga v konkurzu

tvrdke Gričar & Mejač

(lasnica gospa Pavla Hienig) se vrši od 20. t. m. dalje v trvdkih lokalih, Ljubljana, Selenburgova 3.

Upravnik konkurzne mase: DR. TREO LUCE.

Vatovec, Angela Bernikova, Ivanka Peternelova, Marija Remičeva, Valter Šume, Emilija Babičeva, Mara Mohoričeva, Terezija Rudolfova, Elza Zadolškova, Angela Naprudnikova, Ivo Lednik, Marija Porentova, Marija Lišnikova, Ivan Gorečan, Metka Gostinčarjeva, Frančiška Oblakova, Miroslav Köchler, Ivanka Kosičeva, Iva Krnjeva, Angela Ostralo, Marija Semanova, Marija Kosova, Pavel Zak, Jožica Glazarjeva, Angela Klemenčičeva, Ivanka Vindišarjeva, Marija Leviskova, Anton Šitar, Marija Faganeljeva, Anica Gomilšekova, Vida Usevnikova, Leonija Lampičeva, Olga Ropotarjeva, Marija Mrakova, Ljudmila Povšetova, Leopold Sirtnik, Marija Zorova, Albina Thalerjeva, Milka Tomazinova, Jožica Conhova, Olga Podmenikova, Frida Hutmanova, Mira Subičeva, Mara Kojančičeva, Antonija Črnjačeva, Heda Kočvarjeva, Matilda Bervarjeva, Jožko Kamenšek, Mihaela Vidaličeva, Marija Stukljeva, Mara Dularjeva, Ljudmila Stimčeva, Valerija Gozdnikarjeva, Mara Grimsova, Auka Burgerjeva, Marija Kališnikova, Justina Papisova, Julija Albrehtova, Olga Seničeva, Marija Klacertjeva, Marija Petričeva, Mara Hočvarjeva, Anica Vernikova, Amalija Kalanova, Mira Glinskova, Marija Lortijeva, Ivanka Gradova, Amalija Pordelakova in Vera Plehanova. — V 2. skupino III. kategorije pa so pomaknjeni: Franc Kranjc, Jožko Rataj, Jožko Puntar, Filip Zabltnik, Robert Cigler, Ludvik Parkeč, Fortunat Tihle, Ivan Vrančič in Matko Kueter.

Novi grobovi

† V Sp. Kašlju je umrl žel. vpokojenec g. Josip Schlag. Pogreb bo 4. junija ob 5 pop. k D. M. v Polju.

N. v m. p.!

Mala kronika

★ Nova ljudska posojilnica v Kočevju. V ponedeljek 2. junija je začela posloovati v svojem lokalni nasproti mestne župne cerkve v Kočevju Ljudska posojilnica. Glej današnji insert!

★ Nujna prošnja na ljubljansko železniško ravnanstvo. Lepo prosimo ml. delavce in delavke, ki se dnevno vozijo v Kranj v tovarne, da bi žel. ravnanstvo ukenilo, da bi se jutranji delavski vlak, ki vozi od delavskih iz Koprivnice, ustavljal tudi na malih postajah, zlasti v Gorenji vasi-Retečah in Zabnici. Stevilni delavci moramo sedaj že ob 4 jutraj vstajati in nato celo uro daleč hiteti na postajo v Medvedovo in v Škofjo Loko, ko nam notabene delavski vlak izpred nosa uide, ker se na domači postavi ne ustavi. Postajo si je samo ljudstvo zgradilo pač zato, da jo uporablja in kdo jo bolj krvavo potrebuje, če ne delavci! Sicer pa bi bilo premnogim ustreženo, ko bi se ta jutranji delavski vlak tudi ob nedeljah — kot turistiški — ustavljal zlasti v Gor. vasi-Retečah. V Retečah prihaja zlasti ob nedeljah vsako leto večje število ljubljancev, ki se takoj v taboru ob Sori, odnosno jo mahnejo po bližnjih hribih na Rom. Osovnik, v Ločnico itd. V Retečah se nahaja ob Sori do 5 km dolžine najidealnejše kopališče in prostor za week-end, kar ljubljanci dobro vedo in bi ravnanstvo pač ljubljani sami najbolj ustreglo. Tisto minuto, ki bi jo vlak zamudil, bi zlahka doprinesel do Kranja, oz. do Ljubljane. — Nujno tedaj prosimo, naj žel. ravnanstvo odredi, da bi se jutranji delavski oz. izletniški vlak ustavljal v Gor. vasi-Retečah in Zabnici.

★ Razpis muzikalne nagrade. Hrvatsko filharmonijsko društvo v Zagrebu podaljšuje svoj razpis nagrade za svečano uverturo za veliki orkester, pisano v narodnem stilu. To delo bo izvajano na festivalu v Zagrebu v 1930.—1931. letu. Delo mora biti izvajano najmanj 12 minut. Kompozicijo je poslati do 30. sept. 1930 društvu pod geslom. Kompozitivno ime naj bo priloženo v zapечатeni kuverti. Nagrada znaša 5000 Din. V žiriji pa bodo odlični českoslovaški glasbeniki.

★ Sadni trgovci iz Slovenije snujejo društvo ter vabijo na ustanovni občni zbor »Društva sadnih trgovcev dravske banovine«, ki bo v Mariboru dne 12. junija 1930 ob 10 dopoldne v dvorani gostilne pri »Zlatem konjčku«, Vetrinjska ulica 4. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika pripravljalnega odbora. 2. Predložitev in ureditev pravil. 3. Vpisovanje članov. 4. Volitev uprave. 5. Slučajnosti. Vabljeni vsi sadni trgovci dravske banovine. — Pripravljalni odbor.

★ Dvajsetletnice mature na ženskem učiteljsku v Gorici (1910) bomo praznovali s skupnim sestankom in eventuelnim izletom na Bled dne 3. julija t. l. Vse tozadevne podatke daje Nataša Benčina, roj. Krebelj, Maribor, Milnska 30, na katero naj se čimprej obrnejo vse, ki se za sestanek zanimajo. Srečna želja organizatorja tega sestanka pa je, da se po možnosti vse dobimo in preživimo skupno par ur.

★ Vreme v državi. Po vsej državi vlada popolna jasno in lepo solčno vreme. Vročina hitro narašča. V Ljubljani je barometer kazal 762.6 mm, termometer 13°C do 27°C. Veter severozahodni. V Mariboru je kazal barometer 760.4 mm, termometer 14°C do 25°C. Veter zahodno-severozahodni. V Zagrebu je kazal barometer 761.4 mm, termometer 14°C do 29°C, veter zahodni. V Belgradu je kazal barometer 759.8 mm, termometer 17°C do 31°C, brez vetra. V Sarajevu je kazal barometer 761.9 mm, termometer 11°C do 28°C, brez vetra. V Skoplju je kazal barometer 761.1 mm, termometer 15°C do 32°C, brez vetra. V Splitu je kazal barometer 761 mm, termometer 19°C do 33°C. Veter jugozahodni.

★ Slovenka aretirana na umazanem poslu v Vojvodini. Na podlagi več ovadb je orožništvo v Apatinu aretiralo 30letno Elizabet Prosnikovo iz Slovenije. Ta je v raznih vojvodinskih krajih prodajala neki prašek po 30, 50 in 80 Din in ga pripravljala kot sredstvo — proti otroškemu blagoslovu. Pri njej so našli veliko množino tega praška. Ko so prašek kemično preiskali, so ugotovili, da je bil to čisti kinin. Prosnikova je bila izročena sodišču, kjer se bo zagovarjala zaradi svojega zločina.

★ Kubična računica za okrogel, rezan in tesan les, sestavlja Mirko Logar, je v našem kmetiškem in lesnem gospodarstvu neobhodno potreben pripomoček, s katerim se na podlagi premera in dolžine takoj najde kubična mera, tako za en hlo d ali za poljubno število hlo d (do 100) kakor za tramove, in to pri slednjem ne samo v metrih, ampak tudi v čevljih in colah. Knjižica, ki mora biti v žepu vsakega našega gospodarja z lesom, stane 45 Dg. Dobijo se pa tudi posamezne kubične računicе od istega avtorja, kakor: Kubična računica za okrogel les 20 Din, za rezan in tesan les 30 Din. Vse te računicе se dobijo v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

★ 8. junija. Binkostna nedelja, Veselica v Postojnski jami. Brezplačen vizum. Pojasnila, vstopnice Boro Jos. Zidar, Ljubljana, Dunajska cesta 31. Tel. 27-59.

★ Moderni damski čevlji svetlih barv postanejo kmalu umazani in neokusni. Prebarvajte jih zato hitro z poznano Braunsovo »Vilbra« barvo za usnje.

★ Lud. Černe, Ljubljana, Wolfova ulica 3, priporoča za birmance prvovrstne ure, zlatino in srebrnino po najnižjih cenah.

Mnogo priprav

je bilo potrebno, da se je dalo tako važnemu produktu, kot je ASPIRIN na polju pobjanju bolezni, za to svrhu primerno obliko.

Cela vrsta kemikov, arzenal aparatov je bila potrebno v mnogoletnih preizkusih, da se je osigurala brezprirojna izdelava ASPIRINA.

ASPIRIN
jedinstveni na svetu

30 let ASPIRIN

BAYER

Ljubljana

Društvo za proučevanje raka v Ljubljani

Vprašanje raka postaja od dne do dne akutnejše, ker javljajo iz vseh držav statistike velikansko porast te bolezni. Tako je n. pr. že leta 1927. presegla v Nemčiji umrljivost na raku bolnih umrljivost jetičnih in slane v drugih državah ni v tem oziru nič boljše. To vprašanje je postalo problem, kateremu morajo posvečati vse oblasti, javne institucije in vsa privatna javnost največjo pozornost, to pa posebno zato, da se organizira kolikor mogoče enoten in intenziven boj proti tej strašni bolezni.

Kakor je vsakemu znano, je še danes kljub velikanskemu napredku tako na operativnem, kakor tudi na polju zdravljenja z radijem in rentgenovimi žarkmi največje važnosti, da se rak pravočasno spozna. Moremo pa trditi, da je še danes komaj 20% bolnikov, ki iščejo pravočasno zdravniško pomoč.

Pri nas je bilo ustanovljeno že leta 1927. v Beogradu društvo za proučevanje in zatiranje raka, katerega velikanska važnost se dokumentira že v tem, da je izvelil prevzeti pokroviteljstvo nad društvom Njegovo Veličanstvo kralj Aleksander I.

Društvo hoče raztegniti svoje plodnosno delovanje na vse kraje države, zato se je vršila tudi

v Ljubljani pred par dnevi enketa merodajnih zdravstvenih činiteljev, ki je sklenila ustanoviti pododbor tega društva. V pododbor so se volili sledeči gospodje: predsednik prof. dr. Zalokar Alojz, podpredsednik primarij dr. Cholewa Josip, tajnik dr. Savnik Leo in blaginjak docent dr. Kosir Alija.

Pododbor si je nadel kot eno prvih nalog zbiranje prispevkov za nakup zadostne količine radija. Zato poziva pododbor vso javnost, da pristopi vsak kot član po svojih premoženjskih razmerah k društvu. Izredni člani plačajo letno 12 Din, redni 36 Din, ustanovni 120 Din, dobrotniki enkratno vsoto 1000 Din in veliki dobrotniki vsaj enkratno vsoto od najmanj 5000 Din.

V drugi vrsti bo pododbor skrbel za to, da se javnost čim točneje informira o početnih znakih raka in da se vsakemu omogoči zdravniški pregled po posebnih v ta namen potrebnih zavodih in napravah.

Naslov društva je: Pododbor »Jugoslovanskega društva za proučevanje in zatiranje raka« v Ljubljani, Bolnica za ženske bolezni, Stara pot 3.

Kaj bo danes?

Drama: Sveti plamen. Red B.
Opera: Dolarska princesa. Red C.
Veleseljem.

Razstava čipk na Turjaškem trgu.
Lekarne. Nočno službo imajo: mr. Leustek, Resljeva cesta 1, in mr. Bohinec ded., Rimska cesta 24.

★ Najstarejša Siskarica umrla. V nedeljo je umrla v Šiški pri Ljubljani gospa Jožica Cimerman, roj. Novak, stara 91 let. Pokopali so jo večer ob 3 popoldne. Bila je najbrže najstarejša Siskarica. Rojena steer v Beli Krajini, je pokojnica vendarle večji del svojega življenja preživela v Šiški.

★ Francosko predavanje na univerzi. V sredo 4. junija bo predaval na univerzi profesor Caullery o genetiki in evoluciji. Začetek ob 6 zvečer. Francoski inštitut vabi k številni udeležbi.

★ Francoski večer v dramskem gledališču. V četrtek ob 8 zvečer bodo člani francoskega inštituta priredili zanimiv francoski večer. Program obsega poleg dveh komedij enodejank tudi več recitacij, pevskih in glasbenih nastopov. Vstopnice, po zelo nizki ceni, so na prodaj v operni blaginji. Opozorjamo vse ljubitelje francoskega jezika na to zanimivo prireditev.

★ Mestna občina za revne otroke. Kakor smo poročali, je rok za vlaganje prošnje za sprejem revnih otrok v počitniške kolonije že potekel. Vloženih je bilo nad 300 prošenj, mestni socialni urad pa je mogel ugoditi le 120. Toliko otrok bo odšlo meseca julija na počitnice na stroške mestne občine. Pri reševanju prošnje je socialni urad oziral resnično le na najbolj potrebne, pa še tem ni mogel vsem ugoditi.

★ Mestni azil. Ogrevalnica mestne občine, ki je pozimi služila mnogim brezdomcem za zavetje in prenočišče, tudi sedaj poleti služi enakim namenom. Gret se seveda ne hodi nihče notri, pač pa je mnogim zelo dobrodošla kot nočni azil za prenočišče. Azil bo tako stalno začel svojo funkcijo. Vsako noč prenočuje v njem najmanj 100 ljudi. Večina so to brezposelni rokodelci iz drugih krajev, ki so prišli iskat v Ljubljano dela. — O zgradbi modernega azila, za katerega naj bi centralna borza dela iz fonda za brezposelne prispevala 1 milj. Din, pa še ni nič znanega. Nič, kdaj bo ta denar nakazan, niti kdaj se bo ta azil gradil.

★ Lovske karte: Mestni magistrat pozivlje vse lastnike lovskih kart, da v smislu §§ 75, in 76. uredb o banovinskih davčninah plačajo pri mestnem knjigovodstvu banovinsko takso na lovske karte: 1. izdane pred 1. aprilom 1930: a) člani lovskih društev 75 Din, b) nečlani lovskih društev 135 Din; 2. izdane po 1. aprilu 1930: a) člani lovskih društev 120 Din, b) nečlani lovskih društev 200 Din. Člani lovskih društev se morajo izkazati s člansko izkaznico letošnjega leta.

★ Prva javna produkcija operne šole gospev drž. konservatorija se vrši danes v turek, 3. junija točno ob 5 v dramskem gledališču. Spored obsega sledeče točke: 1. Leoneavallo: Prolog iz opere »Glumač«. Zagar Drago. 2. Mozart: Menuet. Plešejo: Meze Ana, Mlekuš Marjela, Franko Otakar, Bršnik Miloš. 3. Lortzing: Dvoesper iz III. dejanja opere Car in tesar. Marija: Dolene Josipina, Ivanov: Zivko Avgust. 4. Prešern: Od železne ceste. Zagar Drago, Kukec Ksenija. 5. Nicolai: Arija iz I. dejanja opere Vesele žene Windsorske. Ga. Fluth: Arko Herta. 6. Bizet: Španski ples. Plešejo: Meze Ana, Mlekuš Marjela, Magolič Samo, Franko Otakar. 7. Cankar: Pohujšanje v dolini Senflorjanski. II. del. 1. prizor. Jacinta: Kukec Ksenija. Peter: Franko Otakar.

MOSKE OBLEKE

prodaja za čas veleselja

po nabavni ceni

konfekcijska industrija

JOSIP IVANČIČ - LJUBLJANA

Dunajska cesta 7 — Ne zamudite ugodne prilike

Prepričajte se sami

da si prihranite 15—20%, ako kupite emajlirane ali aluminijasto kuhinjsko posodo pri trvdki z železnino

Stanko Florjančič

Ljubljana, Sv. Petra cesta 35.

Otokar. S. Smetana: Arija in scena iz I. dejanja »Prodane neveste«. Marinka: Marček-Olup Mara, Janko: Zivko Avgust. — II. del: 9. Puccini: II. dejanje iz opere Madame Butterfly. Butterfly: Meze Ana, Suzuki: Vedral Ljudmila, Konzul: Švigelj Cveto, Goro: Zivko Avgust, Yamadori: Zagar Drago. — III. del: 10. Massenet: Scena v cerkvi iz opere Manon. De Grieux: Gostič Josip, Manon: Arko Herta. De Grieux st.: Zega Milan. St. 1, 3, 5, 8, 9, 10 šola prof. Cirile Škerlj-Medvedove. 2, 6, šola baletnega mojstra Petra Golovina. 4, 7, šola prof. Osipa Sesta. Muzikalno vodstvo: kapelnik Anton Neffal, sceniski aranžma: prof. Osip Sest. Sedeži po 10, 8, 6, 5, 3 Din, stojšča po 2 Din so v predproju v operni blaginji in od pol 5 dalje v veži dramskega gledališča. Istotam se bo dobil tudi podroben spored. Ravnanstvo vabi starše gojencev in ljubitelje konservatorija, da posetijo to produkcijo.

★ Kolesar padel na koso. Nenavaden vzrok je imela nesreča, ki se je pripetila v soboto zvečer v Spodnji Šiški. Sporedno s Celovsko cesto vodi ozka steza med travniki. Na teh travnikih je ob 7 zvečer kosil delavec Miha Gasperlin. Pri delu je bil zelo zamišljen in ni opazil, da se peljeta po stezi za njim na enem kolesu dva dečka. Tadvda pa tudi nista zvonila. Ko sta se pripeljala do Gasperlina, je ta zamahnil s koso in ost kose je zadela v plašč kolesa ter ga prerezala. Oba kolesarja sta padla na tla. Krojaškemu vajencu Vinku Branku se ni pripetilo nič hudega, 13 letni dijak meščanske šole Franc Lombar pa je padel prav na koso in se močno urezal v desno koleno. Bil je prepeljan v bolnišnico.

Birmanska darila
v veliki izbiri po znižani ceni
L. Vilhar urar, Ljubljana
Sv. Petra cesta 36

★ Razne tatvine. Trгоvec Leopold Primc iz Maribora je prijavil policiji, da mu je v noči na nedeljo neznan tat odnesel izpred českoslovaškega paviljona na veleselju zavoj, v katerem je imel 72 različnih nožev. Noži so bili vredni 500 Din. — V spalnico mesarskih pomočnikov Ignaca Slaka in Valentina Pečarja v Hradeckega vasi št. 1 se je splazil nekdo in odnesel prvemu žepno uro in srebrno veržico, drugemu pa žepno uro. Škode je 450 Din. Ker se tat ni dotaknil drugih predmetov v sobi in je bila tam še ena ura, ki jo je pa pustil, je verjetno, da je to izvršil kak otrok. — Posestniku Ivanu Zabjeku je neznan tat odpeljal na Pogacarjevem trgu 1200 Din vredno kolo znamke »Walfenrad«.

★ Zahvala t. g. dr. Leskovice. Ker se v zahvali za našim pokojnim M. U. dr. Stankom Leskovcem pomoloma nista imenovala Akademsko pevsko društvo in Kongregacija M. Morske zvezde, izrekamo imenovanima tem potom našo najtoplejšo zahvalo. — Zaljubljeni ostali.

★ Krajevni odbor Rdečega križa v Ljubljani izreka najsrčnejšo zahvalo cenjenemu ljubljanskemu občinstvu, ki je izkazalo organizaciji simpatije v nedeljo 1. t. m. s tem, da je darovalo za počitniško kolonijo revnih ljubljanskih soljarjev. Posebno se tudi zahvaljujemo častitim damam, ki so žrtvovala dragoceni čas in neumorno pomagale pri nabiralskih dnevu.

★ Stavbne nasvete, načrte za novogradnje in adaptacije. Tehnično biro »Tehna«, Ljubljana, Mestni trg 25/I. Telefon 25-80.

Lep uspeh velesejma

V nedeljo je beležil velesejem rekorden obisk: po previdni cenitvi je bilo v nedeljo na velesejmu 24.000 obiskovalcev. Tudi v ponedeljek so se nadaljevali obiski šol; z dežele se pripeljejo obiskovalci v skupinah kar na tovrstnih avtomobilih s par deskami, na katerih sedijo. Opaža se prav velik obisk podeželskega ljudstva.

Temu primerno je tudi živo zanimanje za poljedelske stroje, ki so na letošnjem velesejmu odlično zastopani. Poleg domačih podjetij razstavljajo tudi številne inozemske tvrdke, ki imajo večinoma zastopnike pri nas. Kupovalce so se vnetenjače, plugi, mlatnice, slamoreznice, gnojnične sesalke, čistilniki, posnemalniki itd. Nadalje je veliko zanimanje za stroje za obdelovanje lesa, v katerih prednjačijo ljubljanske Strojne tovarne in Jivarne. Razstavljene stroje kažejo novo napredek v tej stroki, ki se vedno bolj racionalizira.

Naši obrtniki so postali na velesejmu stalni razstavljalci. Tako moramo omeniti naše izdelovalce rokov tako navadnih, sportskih in lovskih. Njih proizvodi so tako dobri, da gredo že po celi državi. V tej stroki razstavljajo: znana trdka Auman France, Vir (Dob pri Domžalah), nadalje Kožar France, Domžale, Mali Martin & Vojska Mihael in Pavel, Domžale, Močnik Ivan, Mengeš in Pirnat Jernej in Franc Jariš, Domžale. Kakor je videti, je ta lepo aspevajoča panoga naše obrti koncentrirana v okolici Domžal, kakor so n. pr. mizarji najbolj zastopani v St. Vidu.

Avtomobilov je razstavljenih 26 znamk, iz Amerike, Anglije, Francije, Nemčije, Avstrije in Češkoslovaške. Nadalje so zastopane skoro vse svetovne znamke motornih koles, kakor so številno zastopane tudi tovarne koles. Ta stroka je koncentrirana v paviljonu L. (pa tudi na prostem so), kjer vzbujajo pozornost posebno vrteči se avtomobil trdke Škoda iz Prage.

Mnogo je novih predmetov na velesejmu, ki jih je začela izdelovati naša industrija; tako je med drugim razstavila prav lepe umetne litine iz kovin; uporabljajo se zato le domače sirovine: svinec in antimon. Predmeti so prav lepi in jih podjetje (Domitelj & Kotoun iz Maribora) izvaža že po celem svetu. Med razstavljalci na sejmu jih ni malo, ki tudi slave desletni jubilej; že deseto leto razstavljajo na velesejmu. So to tvrdke, na katere lahko stalno vsako leto računamo, da jih bomo videli na prihodnjem velesejmu, kjer nas bodo zopet presenetile s svojimi še boljšimi proizvodi.

Redno sodeluje na našem velesejmu trdka »Dalmac« iz Splita, ki razstavlja desertna dalmatinska vina svetovnoznani maraskino, likerje, konjak itd. Letos je vzbudila posebno pozornost s svojo novo specialiteto »Konjak medicinale« z mlekom in jajcem, pa po kakovosti nadkriljuje inozemske proizvode. Pri prostoru, kjer je trdka, je vedno polno interesov.

Poleg izredno mnogostevilnih obiskovalcev iz naših krajev, jih prihaja na stotine iz vseh južnih delov naše države. Ni večjega mesta v državi, odkoder že niso prišli obiskovalci na naš velesejem. Poleg tega imamo zlasti še znaten obisk inozemcev, zlasti iz Nemčije, Češkoslovaške in Italije. Letos obeta velesejem rekorden obisk.

Maribor

Dr. Viktor Kac, zobozdravnik, Aleksandra 22, se je vrnil ter zopet redno ordinira.

Dohodki pri tukajšnji glavni carinarnici so znašali v mesecu maju 11.545.580,49 Din in sicer za uvoženo blago 11.512.962,74 Din, za izvoženo blago pa 30.617,75 Din.

Iz policijske službe. Za detektive so imenovani Karl Pišon, Albin Koritnik in Mihael Štok, dosedaj višji stražniki, ter premešeni v Ljubljano k tamojšnji policijski upravi. Imenovani so pri tukajšnjem policijskem predstojništvu svojo službo vzorno ter v zadovoljstvo svojih predpostavljajenih vršili.

Ljudsko gibanje. V preteklem mesecu je bilo v Mariboru 84 rojstev (44 m. in 40 ž.), 58 smrtnih slučajev (56 m. in 22 ž.) in 40 porok. V stolni župniji: 42 rojstev, 6 smrtnih slučajev in 7 porok. V frančiškanski župniji: 15 rojstev, 9 smrtnih slučajev in 15 porok. V magdalenski župniji: 24 rojstev, 45 smrtnih slučajev in 16 porok. V pravoslavni občini: 1 smrtni slučaj in 1 rojstvo; v evangelijski občini: 2 rojstva, 1 smrtni slučaj in 2 poroki.

Seznam o pridobitinskih davčnih zavezancih in o davčnih osnovah je razglašen na mestnem magistratu. Davčnih zavezancev je na vpogled v sobi št. 6 med uradnimi urami od pol 8 do 14. ure in sicer od danes naprej pa vseh do 10. junija t. l. Seje davčnega odbora, ki bo razpravljala o teh davčnih osnovah, se bodo vršile pri tukajšnji davčni upravi od 8. ure naprej. Davčni zavezanci se izrecno opozarjajo na odredbe točke 6, 7, 8 in 9 člena 116 zakona o neposrednih davkih.

Klub slov. kat. akad. starešinstva ima drevi ob 20 uri v dvorani Zadrudne gospodarske banke svoj redni mesečni sestanek.

Manifestacija sočutja s preganjanimi kristjani v boljševski Rusiji ter skromen odziv visokim intencijam sv. očeta hodi jutrišnji cerkveni koncert matičnega pevskega zbora v lukajšnji stolnici.

Drava je naplavila pri Ptuj truplo 30 letnega čevljarkega mojstra Stefana Vojvode, ki je pred nedavnim skočil s splava v bližini Vemaverjeve trdnje v Dravo.

Tihotapčeva smola. Cela Slovenija bi nemara imela dovolj 10 kg kamenčkov za kresilo in tudi 25 kg finega kristalnega saharinčeka bi precej zalogo, ko bi neznani tihotapčec, ki je toleko vtihotapil preko Spilja v St. Ilj, ne bil deležen smole. Z izrazitim iztahnjevalnim instinktom oblagodarjena finančna stražnika Meško in Sumandi sta tihotapčetu preprečila masten zaslužek s tem, da sta po vseh predpisih uspešno razkrinkovanja in dotikalne tehnike privlekla izpod vinskih sodov v železniškem vozu spretno skrite omočiče z dragoceno robo, ki sta jo izročila pristojni oblasti. Tihotapčec je po minimalnem proračunu oškodovan za približno 7.000 dinarjev, kar je bil še precej manj kakor 500.000 Din, ki bi mu jih kompetentna oblast brez pardona prisodila, če bi poleg omočev spretne iztahnjevalca tudi njih grešnega lastnika dotipala — izpod sodov.

Tuji v Maribor. Pri tukajšnjem zglaševalnem uradu je bilo v preteklem mesecu prijavljenih 2175 tujcev; od teh je bilo 566 inozemcev: 288 Dunajčanov, 89 Gradčanov in 189 iz ostalih držav.

Po rokovanju. V Stanko Vrazovi ulici je v noči na ponedeljek navalila trojica na 47 letno Antonijo Nudl, ženo mizarkega pomočnika, ter ji z deskami in palicami prizadelo težke poškodbe na glavi in prsih. Nudlovo,

ki je bila vsa v krvi, so prepeljali v tukajšnjo splošno bolnico.

Zveza gostilničarskih zadrug se je preselila iz dosedanjih prostorov v Mariborskem dvoru v Vetrinjsko ulico (poslopje trgovskega gremaja) prvo nadstropje.

Umetniški jubilej v maribor. gledališču. Bivša dolgoletna članica raznih gledališč (Ljubljana, Zagreb, Osijek, Trst) sedaj uvaževana in priljubljena članica mariborskega gledališča, ga. Stela Dragutinovičeva bo proslavila v četrtek, 5. t. m., 35 letnico svojega plodnega umetniškega delovanja na polju oderske umetnosti. Ob tej priliki bo jubilarntka nastopila v glavni vlogi nad vse zabavne tatiške komedije znamenitega nemškega pisatelja G. Hauptmanna »Bobrov kozuh«, ki jo režira g. J. Kovič. Zeleti je, da bi mariborsko občinstvo počastilo zaslužno umetnico ter zasedlo v četrtek gledališče do zadnjega kotička.

Vljudno naznanjan cenjenemu občinstvu, da sem se preselil s svojim zornim atelejem iz Valvazorjeve ulice 86 na Kralja Petra trg štev. 1 hiša Beranič. — Makso Wolf, zobotehnik.

Celje

Birmovanje v Celju. Že dolgo pred napovedano 4. uro v petek popoldne so se zbirale na Slomškovem trgu množice, da prisostvujejo sprejemu lavantinskega vladke, ki se je kmalu po 4 v lepo okrašenem avtomobilu pripeljal iz Teharjev v spremstvu celjskega opata mil. g. P. Juraka. V imenu celjskega okrajnega glavarstva je prevzvišenega prvi pozdravil okrajni glavar vlad. svetnik gosp. dr. Hubad, dalje v imenu mestne občine podžupan dr. Ogrizek, v imenu celjske okoljske občine župan gosp. A. Mihelič, dalje občinski svetniki gg. Vinko Kukovec, dr. Al. Voršič in F. Dobovčnik. Mala deklica je ljubko deklamirala vladiki dobrodoščilo in mu izročila lep šopek cvetlice, prav tako tudi zastopnika deklishe Marijine družbe. V imenu župnije je pozdravil škofa gosp. opat celjski. Prevzvišeni se je na vse pozdrave ljubeznjivo zahvalil. Sprejemu je prisostvovala tudi lepa četa gasilcev pod vodstvom kovaškega mojstra gosp. Koschierja. Po oficijelnih pozdravih je ob spremstvu duhovščine prevzvišeni vstopil v okrašen cerkev, kjer je po kratki adoraciji in blagoslovu z Najsvetejšim takoj pričela daritev sv. birmo. — Praznični značaj pa je Celje imelo v nedeljo 1. junija. Ob triletni na 8 jutraj je bil slovesen vzhod v župno cerkev. Cerkveni pevski zbor je ob vzhodu ob spremljevanju pozavn izvajal Filkejev »Eccc, sacerdos magnus«. Med nato sledečo liho škofovo sv. mašo je zbor izvajal razne slovenske skladbe, ravatelj gosp. K. Sanein pa je ob spremljevanju orgel zasiral na svoji krasni violini dva primerna komada. Sv. maši je sledila škofova pridiga ter molitve za rajne. Okoli 10 je prišel prevzvišeni deliti sv. birmo, kar je trajalo do popoldne. Popoldne je prevzvišeni odpotoval dalje proti Zalcu. — Posel sivolasega vladke, ki praznuje letos svoj zlatomanski jubilej, je napravil povsod najlepši vtis. Vse je občudovalo gibko in vsesoki zdravo obnašanje prevzvišenega, ki mu leta očitno niso še prav nič na poti v njegovi naporni višepastirski službi. Vsemogočni naj nam ga še dolgo ohranja takega.

Slavnostni koncert, ki ga je priredilo Celjsko pevsko društvo v proslavo 100 letnice rojstva skladatelja B. Ipavca ter 50 letnice skladatelja prof. msgr. Stanka Premrla, vsled nesrečnega datuma ni pobudil onega zanimanja, ki bi z ozirom na svoj slavnostni značaj ob kakem primernejšem datumu gotovo bil. Obširna dvorana Celjskega doma je bila le do polovice zasedena. Pač pa je prisostvoval koncertu slavljence gosp. msgr. Premrl, pevovodja gosp. Zorko Prelovec, skladatelj gosp. dr. Schwab, okrajni glavar dr. Hubad, mestni župan dr. Goričan in več drugih odličnikov. Koncert sam ni izpolnil pričakovanja. Precej skrečni zbor očitno očitno vidno praznoto in tenorjih in neuglednost v splošnem. Če pa vpoštevaemo splošne pevske prilike v Celju, je treba pevovodji gosp. Seguli priznati mnogo idealizma in zavdati vztrajnost. Ki je bila za študij programa potrebna. Spored koncerta je v prvem delu vseboval skladbe B. Ipavca, v druge, skladbe St. Premrla, v tretjem pa skladbe dr. K. Movca, Adamiča E., Pavčiča in harmonizaciji Zganca ter Segule. Najmočnejši del koncerta je bil drugi s Premrlom. Očitno v Ljubeznjivo in respektom do pričujočega skladatelja podane skladbe so od točke do točke dvigale razpoloženje v dvorani. Zadnji del je nudil »lahko glasbo«, ki smo jo razen Seguhove harmonizacije »Jelita žalba« čuli že neštetokrat. Uvodno besedo o obeh slavljencih je govoril predsednik Celjskega pevskega društva gosp. prof. Fink, pevec pa je v imenu Hubadove pevske župe pozdravil gosp. Z. Prelovec, izražajoč nado, da se bo na Stajerskem kmalu ustanovila župa bratov Ipavcev.

Presenečenje je pripravil dijakom in mnogim vernikom, ki so v nedeljo 1. junija prisostvovali gladijski službi božji ob 7 jutraj v Marijini cerkvi, skladatelj gosp. St. Premrl. Sedel je namreč ob sicer klavirnih orglah in pokazal, da je tudi iz slabih orgel mogoče izvesti mnogo muzike. Pevci so to pol z očitnim navdušenjem peli. Gesta g. msgr. je naletela na vsesplošno priznanje in zahvalo.

Cebelarska podružnica za Celje in okolice priredi na binkoštni ponedeljek, t. j. 9. t. m., ob 15 poučno predavanje pri čebelnjaku gosp. Kodela na Ostržnem pri Celju. Čebelarji iz Celja in okolice, pridite polnoštevilno. — Odbor.

Cerkveni vestnik

Kongregacija za gospode pri sv. Jožefu nima jutri zvečer shoda ker je istočasno misijonska prireditve v Akademskem domu v čast karkutskemu nadškofu msgr. Ferdinandu Perrietu, h kateri so gospode vabljene.

Iz društvenega življenja

Motoklub »Ljubljana« prosi vse one člane, ki nimajo triptika in se hočejo udeležiti Zvezne vožnje ob Vrškem jezeru, da se do srede t. j. 4. t. m. prijavijo pri klubovem blagajniku L. Zvolinski, The Rex Co., Gradišče 10.

Pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske. V torek, 5. t. m., ob 20. skušnja za mešani zbor. Zidani most. Dne 6. julija t. l. proslavi Posavska podružnica SPD v Zidanem mostu 30 letnico obstoja in prosi okoliška društva, da bi blagovolila to upoštevati pri nastavitvi lastnih prireditve.

Glasbena šola v Kranju priredi v sredo, dne 4. junija 1930 ob 18 v gimnazijski telovadnici javno produkcijo svojih gojencev in gojenk. Vabljene so člani, starši in glasbo ljubeče občinstvo sploh. Vstopnine ni.

Poizvedovanja

Izgubila se je na poti od Kamnika do Bistrice srebrna ura. Poštenega najditelja se naproša, da proti nagradi vrne uru upravi lista. Izgubljen je bil v ponedeljek jutraj na poti od Krakovskega nasipa do stolnice otroški čevljev (sandal). Pošten najditelj se naproša, da ga odda na trnovski stražnici.

Naše sadjarstvo in vrtnarstvo

Občni zbor »Sadjarskega in vrtnarskega društva«, ki se je vršil v četrtek, dne 29. maja v beli dvorani hotela »Union« v Ljubljani, je pokazal tudi letos lep napredek tega društva.

Predsednik, kmet, svetnik Viljem Rohman je otvoril občni zbor, pozdravil delegate in zastopnika kr. banske uprave g. ing. Skubica. V svojem daljšem nagovoru je poudaril razveseljivo dejstvo, da društvo stalno napreduje in ima že okrog 170 podružnic in čez 9000 članov. Zahvaljuje se učiteljem, ki po širnih in oddaljenih predelih dravske banovine delujejo po naših podružnicah in zahvaljuje se mnogim predavateljem, ki nesebično in z vso požrtvovalnostjo širijo in utrjujejo naše delo. Pozdravi je ustanovitev drevesničnega odseka, ki bo veliko pripomogel k pravilni vzgoji sadnega drevoja. Omenja nova pravila in želi, da bi se na podlagi teh izvoljeni zastopniki kar najbolje udeležovali in pripomogli društvu še do večjega razmaha ter je zaključil svoj nagovor:

»Častna dolžnost nam je, da se o tej priliki, ko smo zbrani od vseh strani naše banovine kot zvesti državljani spominjamo naše vladarske hiše in da zaključimo našemu najvišjemu zaščitniku Nj. Vel. kralju Aleksandru I. trikrat »Živjelo!« (Zborovalci vstanejo in zaključijo pozdrav.)

Glavni tajnik, nadzornik A. Skulj je podal obširno poročilo, iz katerega posnemamo sledeče: V društvu vlada lepa harmonija in deloljubnost. Kakor vsako leto je tudi v pretečeni dobi lepo napredovalo. Ob zaključku leta 1929 je bilo 8168 članov (napredek za 942 članov). Podružnic je bilo 147 s 6160 člani, medtem ko je stelo društvo v letu 1928 130 podružnic s 5490 člani. Podružnice so lepo delovale in imele 376 sej, priredile so 259 predavanj in tečajev, katerih se je udeležilo nad 10.000 poslušalcev. Svoje drevesnice ima 20 podružnic s 34.032 drevesci. Na pobudo podružnic se je posadilo čez 20.000 sadnih dreves, deloma nabavljenih po znanih cenah. Raznih podpor so dobile podružnice čez 130.000 Din ter raznega orodja in sredstva za zatiranje škodljivcev. Zavednost članstva se kaže posebno v tem, da je ob 9000 članov ostalo na dolgu le 113 zamudnikov. Vsekakor znak velike zavednosti, pa tudi vztrajnega dela v upravi. Društveno glasilo »Sadjar in vrtnar« se tiska v 9500 izvodih in ustreza v vsakem oziru. Za bodoče se bo list primerno razširil in okrasil z barvanimi prilogi. Sadni ogledi so se prirejali po vseh podružnicah, kjer je bila ugodna sadna letina. V Ljubljani je bil v jeseni sadni sejem, na katerem je bilo razstavljenih sko-

raj 2000 ameriških zabojev sadja. Ta sadni sejem je izdatno dvignil našo sadno trgovino in pridobil ugled našemu sadju tudi v inozemstvu.

Društvo je izdalo in založilo tudi sadne knjige, predvsem zelo uspešno knjigo »Sadni izbor«, ki je že razprodana in knjigo sadjarskega strokovnjaka ravnatelja Priola: »Spravljenje, razbiranje, vlaganje, shranjevanje in razpolaganje sadja«, ki bi to moral imeti vsak zavezanec sadjar, vsaka gospodinja, vsaka šola in vsako gospodinjstvo društvo. Iz blaginikovega poročila g. profesorja Jos. Verbiča je razvidno, da je društvo imelo v l. 1929 269.518 dinarjev dohodkov in 216.050 Din stroškov, torej preostanka 53.467 Din. Čisto društveno premoženje znaša 73.993 Din in je narastlo od prejšnjega leta za 20.767 Din. Zahvalno omenja bivša oblastna odbora, kr. bansko upravo in Kmetijsko posojilnico za ljubljansko okoličje, ki so naklonili društvu lepe podpore. Na predlog g. pregledalca računov viš. knjigovodja Ivana Kranjca so bili računski odobreni in sprejeti razrešnica.

V nadaljnjem so bili v stvarni debati sprejeti razni predlogi glavnega odbora in podružnic, ki stremijo za nadaljnjim smotrenim dvigom sadjarstva in vrtnarstva potom pravilne vzgoje sadnega drevoja z zatiranjem sadnih škodljivcev, prirejanjem sadnih razstav in sejmov. Posebno važen je bil sklep, da se vsi vsako leto sadjarski kongres, ki naj razpravlja o vseh perečih vprašanjih, posebno glede organizacije sadne trgovine.

Ko je bilo še sklenjeno, da se vrši prihodnji občni zbor v Mariboru, so se vršile na predlog g. delegata A. Bukovica volitve z vzklikom. Na predlog g. ravnatelja Lunačka so bili izvoljeni sledeči: Predsednik: V. Rohman, I. podpredsednik: M. Humek, II. podpredsednik: Jos. Priol, tajnik: Andr. Skulj, blaginik: Jos. Verbič, odborniki: Dolinšek Ivan, ing. Ferlić Pavel, Goričan Fr., Kalfol Fr., Levstik Miloš, Močnik Peter, Omerza Viktor, ing. A. Podgornik, Petkovšek Val., Sagadin Ljudevit, ing. Skubic Josip, Strekelj Josip. Namestniki: Istinić Ivan, Novak Jscip, Aplenc Fr., Lah Rado, Plešec Fr., Mravljak Ivan, Lovše Ant., Flego Ant., Vardjan Fr., Zupanc Jože, ing. Jeglič, Ciril, Lap Ant. Pregledovalci računov: Kranjc Ivan, Kobal Josip.

Po tri in polurnem zborovanju je zaključil društveni predsednik V. Rohman občni zbor z željo, da se vidimo v jeseni na sadjarskem kongresu v Ptuj, prihodnje leto pa na občnem zboru v Mariboru.

Delegati so popoldne posetili velesejem in se z nočnimi vlaki vrnili na svoje domove.

Razstava kunccev

Razstavo kunccev je organiziral kuncerejski odsek Kmetijske družbe v Ljubljani. Razstava je nameščena v desni polovici paviljona »K. Razdeljena je v dva oddelka. Prvi oddelke živali, drugi oddelke izdelki in kože. Razstavljenih je okoli 400 živali v 125 kletkah, in sicer pasme: Belgijski orjak, Beli orjak, Črni orjak, Francoski ovnač, Modri dunajčan, Beli dunajčan, Angora, Havana, Činčila, Black and tan, Srebrec, Ruski kuncce, Bober reks, Činčila reks, Beli reks in Črni reks.

Dalje je razstavljenih kozic, posušenih in ustrojenih ter izdelkov 132 komadov. Razstavljene so tudi razne vzorne kletke za gojenje kunccev. Živali, kakor tudi kože in razni vzorci so deloma na prodaj.

Ze dan pred velesejem je poslovala ves dan ocenjevalna komisija pod strokovnim vodstvom g. ravnatelja dr. Dularja ter ocenjevala razstavljene živali in predmete. S prvo nagrado in diplomom je bilo nagrajenih 19 razstavljajcev, ki so prejeli 46 prvih nagrad.

21 razstavljajcev je prejelo 39 drugih nagrad, 2 razstavljajca pa tri nagrade. Od 29 kletk z mladitci je bilo ocenjenih 12 s prav dobro in 12 z dobro. V celem je ostalo samo 8 kletk kunccev neocenjenih. S prav dobro je bila ocenjena tudi skupina mladitčev v središču paviljona. To skupino posebno radi obiskujejo otroci. Kože in izdelke je razstavilo 12 članov, ki so prejeli skupno prvo nagrado in diplomu.

Napram lanski prvi razstavi kaže letošnja II. razstava odseka za rejo kunccev Kmetijske družbe znaten napredek kuncereje v Dravski banovini. Odsek, ki šteje že blizu 400 članov, vodi agili odborniki, ki se ne ustrašijo nobenega dela in truda, da zamorejo razširjati umno kuncerejo med najširše plasti naroda z geslom, da je kuncereja enako važna gospodarska panoga, kot ostale živinorejske gospodarske panoge.

✱

Angleška zavarovalnica Royal Exchange Assurance. Občni zbor se je vršil dne 30. aprila v Londonu ter je uprava poročala o uspehu lanskega leta, ki je bil zopet zelo ugoden. Zavod vživa popolno zaupanje občinstva po vsem svetu. Premoženje je naraslo na funtov 21.845.155/16/1 v dinarjih že preko 6 milijard. Tako lep uspeh društva je posledica neomajne kulance, s katero vedno postopa ta korporacija, ki obstoja že 210 let.

Borza

Dne 2. junija 1930.

DENAR

V današnjem deviznem prometu so tečaji ostali v glavnem neizpremenjeni. Promet je bil znaten, zlasti v devizah Curih, Dunaj, Berlin in Praga. Narodna banka je krila vse povpraševanje.

Ljubljana (V oklepajih zaključni tečaji). Amsterdam 2278 bl., Berlin 1350.25—1353.25 (1351.75), Bruselj 979.53 bl., Budimpešta 989.87 bl., Curih 1094.40—1097.40 (1095.90), Dunaj 797.46—800.46, (798.96), London 275.21 bl., Newyork 56.535 bl., Pariz 222.06 bl., Praga 167.55—168.35 (167.95), Trst 295.72—297.72 (296.72).

Zagreb. Amsterdam 2275.— do 2281.—, Berlin 1350.25—1353.25, Bruselj 789.53—792.53, Budimpešta 988.37—991.37, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 797.46—800.46, London 274.81—275.61, Newyork 56.435—56.635, Pariz 221.06—223.06, Praga 167.55 do 168.35, Trst 295.655—297.655. — Skupni promet brež kompenzacij milj. 7.9 Din.

Belgrad. Amsterdam 2275.— do 2281.—, Berlin 1350.25—1353.25, Bruselj 789.03—792.03, Budimpešta 988.37—991.37, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 797.46—800.46, London 274.81—275.61, Newyork 56.435—56.635, Pariz 221.06—223.06, Praga 167.55—168.35, Milan 295.00—297.60.

Curih. Belgrad 9.125, Amsterdam 207.85, Ate-ne 6.70, Berlin 123.33, Bruselj 72.125, Budimpešta 90.325, Bukarest 3.07, Carigrad 2.45, Dunaj 72.89, London 25.1125, Madrid 62.90, Newyork 516.85, Pariz 20.265, Praga 15.325, Sofija 1.745, Trst 27.075, Varšava 58.—, Kopenhagen 138.30, Stockholm 138.30, Oslo 138.65, Helsingfors 13.—.

VREDNOSTNI PAPIRI

Tendenca za državne papirje je pa postala čvrstjeja, zlasti so se uvrstili dolarski papirji. Tudi bančni papirji so postali čvrstjeji. Med industrijs-

skimi delnicami je bila v Ljubljani zaključena Trboveljska po 443, v Zagrebu pa po 439. Učvrstila se je nadalje radi objave dividende Osješka sladkorna tovarna, dočim so druge industrijske delnice ostale neizpremenjene.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 97.75 bl., 7% Bler. pos. 86 bl., Celjska pos. 100 den., Ljublj. kred. 129 den., Prastedionca 905 den., Kred. zavod 170 den., Trboveljska zaklj. 443, Vevče 117 den., Stavbna 40 den., Sešir 105 den., Ruše 270—280.

Zagreb. Drž. pap.: 7% inv. pos. 87.50—88, agrari 54.50—55, vojna škoda ar. 430.50—432, kasa 430.50—432, (431), 6. 431—432 (431), 7. 431—432 (431), 12. 432—433 (432—432.50), 8% Blerovo pos. 97.50—97.625, (97.50), 7% Blerovo pos. 85.25 do 85.75, 7% pos. Drž. hip. banke 84.75—85, Pos. mesta Zagreba 79 bl. — Bančne delnice: Ravna gora 75 d., Katolička 35—38, Poljo 58.50—59 (59), Kroatna 96—100, Union 196.50—198 (196.50—197), Jugo 79.50—80, (79.50), Lj. kred. 120 d., Medunar. 60 d., Obrtna 36 a., Prastedionca 900—910, Srbska 180—192, Zemaljska 130—133 (brez kupona). — Industrijske delnice: Nar. šum. 24 d., Guttman 170 bl., Slaveks 72—75, Slavonija 200—205 (200), Našice 1350 l., Danica 110—114, Pivara Sar. 160 d., Sečrana Osijek 367.50—372.50 (370), Nar. ml. 20 d., Osj. ljev. 175 d., Brod. vag. 110 d., Union 120—150, Vevče 120 d., Isis 32—34, Ragusea 402.50—405 (405), Oceanija 180—210, Jad. plov. 510 d., Trboveljska 438—440 (439).

Belgrad. Narodna banka 8.230—8.280, 7% inv. pos. 88—88.50, agrari 54—54.75, voj. škoda promptna 439—439.75, 6. 441.50—442, 12. 452—455, 7% Bler. pos. 86.25—86.75, 7% pos. Drž. hip. banke 86.75—87.50.

Dunaj. Don. sav. jad. 93.25, Wiener Bankverein 18.40, Creditanstalt 51.—, Escompteges 161.40, Zivno 93.90, Ruše 34, Alpine 26.45, Trboveljska 54 Kranj. ind. 38.— Leykam 5.—, Rima Murany 86.—

Žito

Danes je bila kupitja na žitnem trgu posebno živahna, zlasti v koruzi in pšenici. Cene so ostale v glavnem neizpremenjene, vendar je povpraševanje po stari pšenici nekoliko večje nego je ponudba, radi česar je nastala neka napetost, ki prica o razpoloženju za hausse. Nova pšenica se mnogo trguje po 180.— bačka nakladalna postaja. Po najnovjših vesteh so izgledi za letošnje žetev na splošno manj dobri. Tako v kvalitativnem oziru (mnogo primesi), kakor v kvantitativnem oziru bo letošnja žetev predvidoma daleč zaostajala za lansko. — Koruza je v ceni neizpremenjena ter velja bačka 97.50, sremska na boljših postajah pa 100.—. Oves bački se trguje na podlagi 130 nakladalna postaja. — Pšenična moka srednje bačke znamke notira 140.— do 145.—. V ostalih predmetih je položaj neizpreme-

V Ljubljani so notacije neizpremenjene.

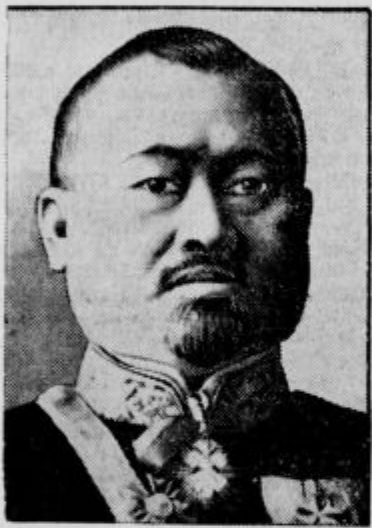
Novi Sad. Pšenica: bč. 77 kg 202.50—205.—, 78 kg 205—207.50, gornjeban. 78 kg 205—207.50, gornjeban. 78

Zadnja francoska parada v Trieru, ki so ga te dni zapustile francoske čete.

Zanimiva razstava

Te dni je bila v Brnu otvorjena mednarodna razstava »Anthropos«, na kateri je razstavljeno vse, kar se tiče človekovega razvoja in človeške kulture. Razstavo je priredil znani češkoslovaški profesor dr. Absolon. Razstava je temelj bodočega instituta za raziskovanje človeštva. Tega bodo zgradili v Brnu na zemljišču, ki ga je odredila v ta namen občina. Stroške za gradnjo tega instituta, ki bo koncentriral bogat material velike zgodovinske vrednosti, ki so ga zbrali na sto moravskih diluvijalnih najdiščih, bo krila Moravska in Šlezija. Računajo tudi na bogato pomoč iz Rockefellerjevega fonda. Proračun znaša

Admiral Kato, načelnik japonskega admiralnega štaba, je postal ministrskemu predsedniku prošnjo za odstop. Izjavlja, da ne more več prevzeti odgovornosti za obrambo Japonske na morju, ker je brodovje po londonskem dogovoru močno oškodovano.

okrog 15 milijonov Kč. Gradnja mora biti končana do leta 1933. Do tega časa pa bo trajala razstava »Anthropos«, ki jo bodo vsako leto odprli in jo tudi izpopolnili. V pritličju in prvem nastropju so nameščene zbirke in rekonstrukcije najdb v moravskih pečinah in ravno tako tudi natančne rekonstrukcije najdb v inozemstvu. Cilj razstave je zadovoljiti ne samo učenjake, ampak tudi vsakega preprostega človeka, ki mu jasno predstavi tajne pravekov in ga pouči o tem, kako se je človeštvo preživljalo in kako se je razvijalo.

Takoj pri vходу v glavno dvorano naleti obiskovalec na mamuta v naravni velikosti, ki ga je dal napraviti kralj čevljev Bata za razstavo sodobne kulture, ki je bila preteklo leto otvorjena v Brnu. Na levi je ogromna panorama, ki predstavlja razburljiv trenutek iz življenja pečinskega človeka. Skupina ljudi se ogorčeno bori z ogromnim medvedom. Vse to je narejeno v naravni velikosti.

Zelo zanimiva je verna reprodukcija sliv-

karskih del diluvijalnega človeka, ki so jih našli v pečini pri Santanderju. Reprodukcijsko so izvedli po fotografskih posnetkih profesorja Absolona. To so večinoma slike živali. Ohranile so se radi tega, ker je bila pečina zatrpna in so jo odkopali šele po več tisočletjih.

Levi hodnik v pritličju je posvečen razvoju človeka s zoološkega stališča. Tam najdemo popolno reprodukcijo tega, kako se je človek učil, katere živali so bile tedaj na svetu, ko je človek zapustil pečine in si napravil prvo orožje iz kamna. Ves ta material je zbran tukaj v taki količini, da predstavlja največjo zbirko na svetu. Ker je diluvijalna doba v zvezi z ledeno, je ta predstavljena v preglednih mapah, iz katerih se vidi, da se diluvijalni človek ni mogel gibati od vzhoda proti zapadu po drugi poti, kakor ravnajo preko Moravske. V Moravski je diluvijalni človek živel pred mnogo tisočletji in je tam zapustil bogate spomine, ki so ogromne vrednosti in važno gradivo za raziskovanje preteklosti.

V drugi veliki dvorani se nahajajo najdbe iz naselbin diluvijalnega človeka. Tu so redke zbirke kamenitega orodja, vse samo originalne stvari iz Francije, Anglije, Španije in Nemčije, ki so jih tekoni let nakupili ali pa zamenjali. To je razen francoske zbirke največja zbirka te vrste na svetu in je zbrana na tem mestu v ta namen, da se bodo z njeno pomočjo natančno raziskovala najdišča v Moravski.

V prvem delu desnega hodnika vidimo reprodukcijo razvoja sesalcev iz družine slo-nov. Tam nam pade v oči krasno okostje manjšega mamuta. Vsak obiskovalec se bo z zanimanjem ustavil pred reprodukcijo diluvijalnega konja po basreliefu iz pečine Cap Blanc, dalje pred črteži iz pečine De Niaux v Pirenejih itd.

Celo prvo nadstropje je rezervirano za najdbe v Moravski. Tam je ogromna mapa vseh diluvijalnih postaj v srednji Evropi, iz katere razvidimo, zakaj se je pračlovek naselil na Moravskem. Na tleh leži verna reprodukcija mamutovih kosti iz Vjestonic. V tej dvorani je najbolj zanimivo šest velikih vitrin iz pečine Pekarna. Največja znamenitost teh vitrin je kost z gravuro, ki predstavlja borbo dveh bizonov. Ta kost je vredna nekaj milijonov. Ravno tako redek je tudi nož iz kosti s stilizirano gravuro ribe.

Pri teh vitrinah je treba obrniti pozornost na tako zvane poveljniške palice. To so kosti, ki imajo na širšem koncu izvrtano odprtino. Učenjaki so si dolgo prizadevali, zakaj so rabili to orodje, dokler niso ugotovili, da so bile te palice znak poveljnika.

DIŠAVE ŠLON

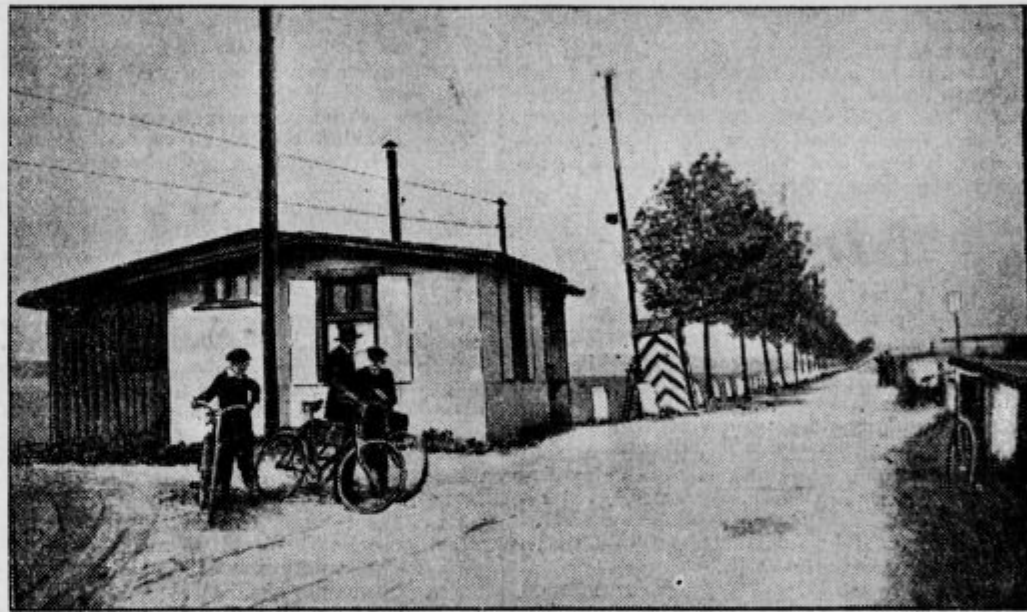
Učinek strasnega potresa v Zadnji Indiji. Porušene pagode v mestu Pegu.

Če so ljudje odločni

Oltenski dnevnik »Morgen« poroča o nastopu ženevskih katoličanov, ki pod vodstvom zelo dobro urejenega dnevnika »Courier de Geneve« tvorijo zavedno, izobraženo katoliško fronto, ki razume ob odločilnem trenutku pokazati svoje prepričanje tudi v dejanju. Socialistični list »Le travail« je bil namreč z velikimi črkami priobčil povabilo k predavanju svobodomiselnega Borulota, ki naj bi se vršilo v mestni posvetovalnici. »Govornik bo v svojem govoru dokazal, da ni Boga«, tako je pisal »Le travail«. Ker je bilo v vabilu napisano, da je predavanje javno, so katoliška mladinska društva po vseh farah med ljudmi agitirali za veliko protestno zborovanje. Že eno uro pred začetkom predavanja je čakala velika množica, okrog 5000 ljudi, pred mestno posvetovalnico. Ko si je množica hotela priboriti vstop v dvorano, ki je bila za toliko množico seve premajhna, je policija vsakega preiskala. Vsakega, kdor je na vprašanje: »Ali ste član katkega katoliškega društva?« odgovoril z da, je policija takoj zavrnila. Okrog 4000 ljudi je moralo ostati zunaj. Medtem ko je Borulot v poldrugournem govoru skušal s starimi, že stokrat zavrnjenimi frazami dokazati, da ni Boga, je množica prepevala verske pesmi in kleče molila vero. Za Borulotom je kanonik Clavel pobijal njegove teze. Svobodomiselnici so motili njegov govor, a so morali kmalu utihniti. Katoličani so nato zapeli še »Je sui Chretien« (Katoličan sem) in se nato med vzkliki »Živel Kristus kralj! Živela naša duhovščina! Živel papež!« razšli proti domu. Tega dne ženevski katoličani najbrže ne bodo tako kmalu pozabili.

Za vroče poletje

platnene in lister suknjiče, športne obleke, knickerbocker in modne hlače nudi najceneje — Drago Schwab, Ljubljana.

Nemško-poljski incident. Obmejna stražnica Neuhoßen na nemško-poljski meji, kjer je prišlo do spopada, v katerem je bila ena oseba ubita.

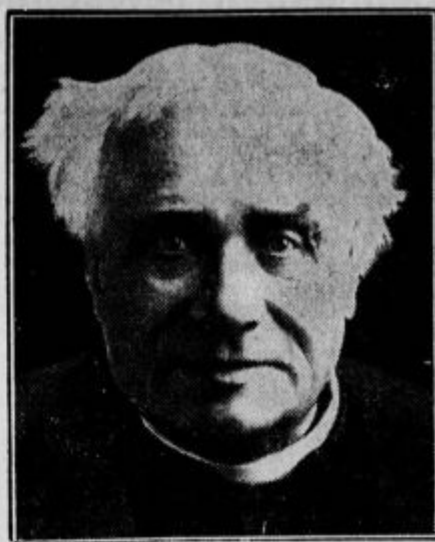
Jetika brez bacilov

Na seji pariške medicinske akademije je profesor Calmette, podpredsednik Pasteurjeve akademije in znani bakteriolog, ki je izumil serum proti jetiki, poročal o svojem novem odkritju, o jetiki brez bacilov. Predsednik akademije je imenoval to Calmettovo poročilo epohalno. Profesor Calmette je odkril, da obstoji jetika tudi brez Kohovskih bacilov, ki so do sedaj veljali za edini dokaz te bolezni. Že leta 1920. je braziljski zdravnik Test našel v organizmih, ki so bili načeti od jetike, poseben strup — tuberkulozni virus. Tega odkritja Testovega medicinski svet dolgo ni hotel priznati, dokler ni leta 1923. francoski zdravnik Vedrener potom mnogobrojnih poskusov dokazal, da faktično obstoji virus pri jetičnih osebah. Temu učenjaku se je posrečilo, da je izoliral iz organizma bolnikovega virus. Zasluga profesorja Calmetta pa leži v tem, da je prvi dokazal, da je organizem lahko napaden od jetike, čeprav mikroskopska analiza ne najde v njem Kohovskih bacilov. Profesor Calmette deli jetiko na tri stadije: prvi stadij — virus kot tekočina, drugi stadij — virus v zrnih in tretji stadij — pretvarjanje virusa v Kohovske bacile.

Šola na kolesih

V Mehiki je danes še vedno na tisoče vasi brez šole. Vlada se do sedaj ni dosti brigala za vaške otroke in njihovo izobrazbo. Brez vsake vzgoje so rasli iz dneva v dan. Sedaj pa je tudi tam zavel nov duh. Ravnatelj šolskega oddelka države Nuevo Leon, Andres Osuna, se je pogodil z upravo mehiških železnic, da mu da na razpolago lokomotivo in tri vagone. Dva od teh vagonov je napolnil s šolskimi klopki in ostalimi učnimi potrebščinami, tretji voz pa je dal preurediti v stanovanje za dva učitelja. Ta šolski vlak obiskuje sedaj v določenih časovnih rokih posamezne vasi države Nuevo Leon, ki so brez šol in nudi otrokom priliko, da si pridobijo saj primitivno izobrazbo. Upajo, da bodo v kratkem uvedli več takih vlakov.

»Ilustracija« štev. 6. je izšla za velesejm v razkošni opremi, z zanimivo vsebino in je po nizki ceni 10 Din za izvod na razpolago v vseh knjigar-nah, trafikah in na velesejmu. Vsebine: Ob 10 let-nici velesejma. O avtomobilu. Ga. Thierry-Kavčič-

Kardinal Luis Luçon, nadškof v Reimsu, ki je te dni umrl v starosti 88 let.

kova. Denar (Boris Orel). Na motornih kolesih. Aytoklub v Ljubljani. Čakališča za avtomobile. O lahki atletiki. Naš šport. Delo, delo! Moč reklame. Modni nasveti. Moda za poletje. Mesto bodočnosti. Nebotičniki. Hočemo novo, veliko Ljubljano! Med starimi trgovci in obrtniki. Pohujšanje v dolini šentflorijanski. Konec poti. Escudero in dunajski balet v Ljubljani. Oktavo višje...! Pozdrav »Il-lustracije! Naši otroci. Student gre na počitnice. Nove knjige. † Dr. Fran Vodopivec. Iz vsega sveta. Turksib. Film. Fotoamater (J. Škerlep). Balada o vojni in ljubezni (Raynal-Kreft). Grafološki kotiček. — Celoletna naročnina za to reprezentančno revijo Slovencev je malenkostna, 100 Din. Uprava revije »Ilustracija«. Ljubljana, Kopitarjeva ul. 6.

Srečna grba

V Monte Carlu, raju igralcev, se je te dni pripetil žalosten dogodek. Morda bo kdo mislil, da se je ustrelil kak bogataš, ki je zaigral vse svoje premoženje, toda takih slučajev so v Monte Carlu vajeni in gredo popolnoma ne-

opaženo preko igralcev. Zdelo se je, da bo ta žalosten slučaj povzročil, da se bo igranje ustavilo. Toda to se ni zgodilo. Umril je znani grbavec igralnice. Znano je, da so igralci silno praznoverni. Zato je uprava igralnice najela tega človeka, čigar vse delo je obstojalo v tem, da je igralcem od jutra do večera nastavljal svojo grbo; te grbe so se vedno dotaknili igralci, preden so začeli igrati. Mnogim je seveda grba prinesla v igri nesrečo in od takih se seveda grbavec ni mogel nadejati nikake nagrade; zato so ga pa tem bolj nagradili oni, ki jim je bila sreča mila. Tako je ta človek, ki je prišel v Monte Carlo bos in lačen, postal v nekaj letih bogataš. Porabil je seveda mnogo oblek, ker se je vsaka na grbi hitro izrabila.

Ta človek je sedaj umrl. Ob tej priliki pa se je ugotovilo, da ni imel naravne grbe, ampak umetno. Ono, česar so se igralci dotikali, je bilo napravljeno iz lesa in cunj. Toda vseeno so igralci tožili, da pogrešajo tega človeka, ki prinaša srečo. Zato je morala uprava igralnice poskrbeti za zamenjo. In našla jo je v pokojnikovem sinu. Toda tudi ta ni naravna grbast. Toda od očeta je podedoval umetno grbo. In ono, česar se sedaj igrači dotikajo, je ona ista grba, ki so se je dotikali skozi desetletja. In stvar se nadaljuje.

Misterij narodne pesmi

(G. prof. dr. Matija Murko na folklorističnih raziskavanjih po Balkanu.)

Ni dolgo tega, ko je bivši lektor za nemščino na belgijski univerzi, sedanji sourednik »Slawische Rundschau« in aglini propagator naše narodne umetnosti v svetu, g. Gerhard Gesemann, napisal naslednje pomembne besede: »Jugoslovanski ep je treba izvesti iz nacionalne izoliranosti in mu dati mesto, ki mu v svetovni kulturi gre.«

Zakaj? Zato, ker to po svoji originalni svojstvenosti in umetniški izrazitosti zasluži. To so potrdili deseteri in stoteri, domačini in tuji. Navajam le laskavo Grimmovo mnenje, da se je samo radi narodnih pesmi vredno učiti srbohrvaščine. Prav tako visoko so srbohrvaško narodno pesem cenili tolki drugi (Goethe, Mme. de Staël, Walter Scott, Byron, Herder).

Pri nas so se od Vuka pa do danes nabrale cele skladovnice tovrstnega gradiva. Zbiraveci so ga gledali z vseh mogočih strani: s filološke, metrične, estetične itd. Ali onega najbitnejšega v narodni pesmi nam niso pustili. To je duh narodne pesmi. Zabeležili so na desetisoče verzov, vse mogoče variante ene in iste pesmi, bitnosti narodne pesmi pa nam niso mogli ohraniti. Bitnost narodne pesmi pa ni tekst, ker on je le skelet in zato faktor druge vrste, ampak njegova interpretacija, petje. V to smer pa smo začeli narodno pesem raziskavati in beležiti že nedavno. Sicer je res, da pred več desetletji nismo imeli tehničnih instrumentov, ki bi produkcijo narodnega guslarja fonetično zabeležili. Danes moremo tudi to. Pa tudi z glasbene strani se nismo posebno aktivno pečali z narodno pesem. Poudariti pa moram sledeče: Epska ki so z ljubeznijo opravljali ta posel; vendar jih je bilo premalo. In še nekaj! Oni so pretežno beležili žensko, ali da se točneje izrazim, lirska narodno pesem. Poudariti pa moram sledeče: Evska narodna pesem, katere impetatorji so bili t. z. narodni guslarji, se zadnja desetletja zelo naglo izgublja, dočim je lirska ostala mnogo bolj živa. Zato je neprecenljiva škoda, ker je nimamo fonetično zabeležene. Izguba je to, ki jo ne bomo mogli nikoli več popraviti. Ker iz rapidnega padca epske narodne pesmi v zadnjih desetletjih se da logično sklepati, da bomo v doglednem času radi vedno se dvigajočega nivoja narodne izobrazbe in profira- nja srednjeevropske civilizacije na Balkan živi narodni epos popolnoma izgubili. Ostala bo le lirska narodna pesem, kakor n. pr. pri nas v Sloveniji, ki se bo pa dan na dan bolj prilagajala sodobnim

okusom in prehajala v zlitje z moderno, umetno pesmijo.

Duh in barvo narodne epike je mogoče najadekvatneje ohraniti na ploščah. V to smer je začel prvi delati naš ugledni rojak dr. Matija Murko. Za njegovimi stopinjami so šli drugi. Posebno mnogo se je za fonografske posnetke našega epa predianskim trudil g. Gesemann. Njegov načrt bi bil naslednji:

Teritorij, kjer je ohranjena živa narodna pesem, razdeliti po tipiki v načinu petja in iz teh manjših interpretacijsko karakterističnih okrajev izbrati dva do tri dobre guslarje. Na ta način bi dobili do trideset dobrih guslarjev, katerih produkcije (od vsake po dve plošči s približno 120 verzji) naj bi se fonografsko posnle v prisotnosti strokovne komisije. Tako bi imeli do 60 plošč z epskimi verzji. Do 40 plošč pa naj bi napolnili z narodno liriko in z glasbo raznih instrumentov dotičnega kraja. Posnetki naj bi se vršili v naši državi, n. pr. v Sarajevu. Omenim naj še, da bi bili stroški za to tako potrebno delo minimalni. Gesemann jih je cenil na 100.000 Din. Te plošče bi služile le v znanstvene svrhe.

Sicer je pa G. Gesemann tovrstne poizkuse napravil že l. 1928. v Pragi in Berlinu. Fonetično je posnel narodnega guslarja Tamasija Vučiča. Pri tem delu so Gesemannu posebno pomagali dr. Murko, H. Wendel, Br. Lazarevič, berluska »Notgemeinschaft der Deutschen Wissenschaft« in češko prosvetno ministrstvo.

Zeleti je samo, da bi se ta način posvetovljanja naše narodne pesmi izvedel od kraja. Ker zametci nam bodo za to delo iskreno hvaležni.

Včeraj je odpotoval iz Beograda g. dr. Matija Murko, sedanji profesor slavistike na praški Karlovi univerzi. V načrtu ima znanstveno potovanje po vzhodnih delih Bosne, po Črni gori in Stari (Južni) Srbiji. Sicer se g. dr. Murko že tri desetletja specialno peča z raziskavanji srbohrvaškega narodnega epa in je že večkrat poval po Balkanu. Topot namerava ostati na poti tri mesece. Kraje, v katere se je odpravil, doslej še ni preiskal. Časnikarjem je obljubil, da bo o uspehih v kratkem obširneje spregovoril.

Beograd, 28. maja 1930.

Tone Potokar.

Wagner: Lohengrin

V nedeljo, dne 1. t. m., smo dobili menda zadnjo noviteto v tej sezoni, Wagnerjevo četrto veliko operno delo Lohengrin, ki zavzemlje v delu mojstrovem mesto morda najbolj melodične in lirčno najnežnejše opere.

V splošnem je bil Lohengrin precej dobro pripravljen in tudi umetniško podan. Zlasti je treba pohvaliti precizno delujoči orkester pod taktirko G. Poliča, ki je imel v glasbodrmi najtehtnejšo vlogo in je lepo odtehtano, podčrtujoč zlasti finočo te glasbe, vodil vsako dejanje v njegov višek. Umetniško najboljši kreaciji sta pokazali obe glavni junakinji, ga. Vilfan Kunčeva (Elza) in ga. Thierryjeva, kakor vedno je tudi g. Betetto dal neoporečno svojo vlogo (Kralj). G. Marček kot Lohengrin je gotovo pokazal precej umetnosti in muzikalčnosti, toda prav bi bilo, če bi se odvalil glas trešči in bi se tudi sicer v vokalnem delu oziru dobrega izpopolnil. G. Primožič je bil topot zelo prepričevalen in je tudi čisto pel in zasluži za to vlogo vse priznanje. Zbori so bili manj sigurni. Ne vem, zakaj naš operni ansambel tako veliko kriči, da ne ločis v njegovem petju nobene dinamike. Z insecenacijo in režijo smo bili manj zadovoljni kakor s kostumi, ki so bili originalno izbrani v smislu mode časa.

Po Valkiri je šel to sezono še Lohengrin čez oder in ta še z večjim uspehom od Valkire. Drugo sezono bo Lohengrin lahko še bolj izpoljen in ga bomo še bolj veselili. Obiskani je bil srednje (večesejem), sprejet pa navdušeno.

Ljublj. drama: Vdova Rošinka

Dasi so nanovo uprizorjeno Golarjevo Vdovo Rošinko že odigrali, je treba o uprizoritvi, kakor jo je izvedel g. Lipah, spregovoriti nekaj besed. Ta uprizoritev se bistveno loči od dosedanjih in je tudi ena izmed prič, v koliko je v zadnjih letih, posebno pa letos, naša drama

v splošnem napredovala. Nova uprizoritev je tej komediji, ki je napravila dokaj neresničnega navdušenja, marsikako stran izboljšala in ji dala v celoti drugačen zvok. Režiserju gre čast, da je poiskal v delu estetičnih temeljev in poudaril komedijo; tako je v mnogem odpadlo nesmotreno opletanje z burkastim dialogom in ima zdaj delo bolj plastično, igro. Nova uprizoritev je šla v osnovnem značaju dela še naprej in poudarila skrajno folkloro — seveda vleče ta folklor na ta mestno stran — toda odsko delo je zdaj zgosteno, teatralično do dna izčrpano, vse živo in res dobro igrano. Uspeh hudočestvenih gostovanj se je prijel tudi nas. O igravcih, tistih, ki so stari, bi omenil v splošnem to, da so izborno dopolnili svoje figure, zlasti Rošinka, g. Juvanove je izčrpana, kar se da, Nov ton daje igri Janez g. Levarja. Ta sprememba se je zelo posrečila. Njegov Janez je zgosteno okorno resen in zadregarsko prevejan. Značajji so v splošnem ostreje zarisani. Režiser je konec nekoliko spremenil, tako da so zadovoljni stari in mladi, kar daje delu malo bolj harmoničen zaključek.

F. K.

Razglas

Krajevni šolski odbor Slatina Radenci razpisuje gradnjo

novega šolskega poslopja

in sicer s pridržkom, da odda vsa dela skupno ali posamezno in ne glede na najnižjo ponudbo. Pravilno kolkovane ponudbe je predložiti županstvu občine Radenci v zaprti kuverti najpozneje do 15. junija t. l. do 12. ugodne.

Načrt, stroškovnik in splošni pogoji so na vpogled v pisarni »Zdravilišča Slatina Radenci«.

Krajevni šolski odbor Slatina Radenci.

Tajnik: Jomžek.

Predsednik: Zemljič.

Nedeljski sport

Proslava LNP je končala, in sicer na tak način, da smo prisiljeni v interesu našega nogometa spregovoriti nekaj besed. Tretjaj, ki se pojavljajo v naši najvišji nogometni instanci že celo vrsto let, so se najbolj jasno pokazali ravno pri tekmah ob priliki proslave. Ravno s to proslavo se je naš nogomet, ki je po več letih pričel napredovati in pridobivati na ugledu, bolj diskreditiran kakor kedajkoli. Ali je to bilo tudi potrebno? Po končani tekmi je del prisotnega občinstva napadel sodnika, katerega so obdolžili, da je zakrivil poraz našega moštva proti Belgradu. Res, da sodnik ni bil na višini, pa to smo pri nas že vajeni. Občinstvo se je to pot obrnilo čisto na napačno osebo. Ne sodnik, pač pa neznoznome razmere so krive poraza našega moštva. To in samo to je krivo takega zaključka te tako pomembne proslave za naš slovenski nogomet. Ze veliko reprezentančnih moštev se je pri nas sestavilo z istega stališča kakor sedaj in vedno so bili doseženi neuspehi. Ta zadnji slučaj pa mora biti poslednji, tako naprej ne sme več iti. Ves trud posameznih pridnih delavcev je na miah uničen. Pri tem pa naravno, da zgubi naš sport tako potreben ugled. Upajmo, da bo ta naša ugotovitev zaenkrat zadostovala in gotove ljudi izpomejvala.

Tekne same so presenetile. Ze visoka sobotna zmaga nad koroško reprezentanco je pokazala, da je naš nogomet na višini, kakor menda še nikoli. Vkljub temu, da so bile v moštvi izrazito slabe točke, je bila dosežena visoka zmaga s 7:3. To največ radi zelo dobre igre napada, kar je presenetljivo. Kajti dosedaj je bil ponavadi napad vedno Ahilova peta naših reprezentančnih moštev. Ravno zato je tem bolj obojati spremembo napadalne vrste. Od gostujočih moštev sta zadovoljila le Gradec in Koroška, medtem ko z Belgradom ne moremo biti zadovoljni. Res, da so pokazali pri- lično tehnično znanje, vendar so naši igralci tudi v tem pogledu Belgrajčane nadkriljevali. Poraza je pa Belgrajčane obvaroval dober vratar in pa desna zveza, ki je bila za to mesto premalo po- žrtvovalna in odločna. Vsa dobra igra desnega krila je bila radi njega brezuspešna. Tudi kriška vrsta ni bila dobra, vendar bi trenutno težko dobili boljše, vsaj tako, da bi tako marljivo igrala. Na račun levega branilca je pa zabeležiti dobljeni gol. Naše moštvo z drugimi igralci na teh dveh mestih bi občutljivo premagalo Belgrajčane. Tako je pa žreb po sreči pravilno določil lepo darilo, pokal mestne občine, moštvo Gradčanov, ki so pokazali najboljšo igro. Končni resume je, da je prireditel mesto da bi koristila našemu sportu, precej ško- dovala.

Poleg tega je imela tudi naša lahka atletika velik praznik. Se na nobeni prireditvi ni bilo na startu toliko atletov, kakor pri tem tekmovanju. Zmago je dosegel Primorje, ki je postavilo na start okoli 90 atletov. Na te tekme se bomo še povrnili.

SK ILIRIJA. Danes v torek točno ob 20 bo redna plenarna seja klubovega odbora. — Izredni občni zbor kluba bo v četrtek 5. junija ob 20 v dvorani OUZD na Miklošičevi cesti. Dnevni red: Sprememba pravil, odobritev poslovnih pravilnikov, slučajnosti. — Tajnik.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Torek, 3. junija: 12.30 Plošče. — 13. Časovna napoved, borza, plošče. — 13.30 Iz današnjih dnevnikov. — 17.—19. Javna produkcija drž. konser- vatoristov, prenos iz dramskega gledališča. — 19 Dr. Mejak: O sokolski prosveti. — 19.30 Prenos iz Prage: Juda Iskariot (Zamrzla). — 22 Časovna napoved in poročila.

Sreda, 4. junija: Opoldanski program odpa- de. 17. Otroška ura. — 18. Koncert Radio-orkestra. — 19 P. dr. Roman Tominec: Portreti iz svetovne literature (Henri Beyle-Stendhal). — 19.30 Dr. N. Preobraženski: Ruščina. — 20. Prenos iz Zagreba. — 22 Časovna napoved in poročila.

Drugi programi

Sreda, 4. junija.

Belgrad: 17.30 Narodne za harmoniko. — 20. Koncert komrne glasbe: Beethovnov večer. — 21.15 Večerni koncert Radio-kvarteta. — 22.15 Koncert zabavne glasbe. — Budimpešta: 17.30 Koncert ciganskega orkestra. — 18.45 Koncert opernega orkestra. — 21.30 Ljudski večer nato koncert vojaške godbe. — Dunaj: 15.30 Glasbena ura za mladino. — 16. Koncert orkestra. — 20.40 Recitacija. — 21.10 Koncerta baročne in rokoko glasbe. — Milan: 20.30 Pester koncert, nato koncert zabavne glasbe. — Langenberg: 20.15 »Satir se smeje, slušna igra — Rim: 17.30 Popoldanski koncert orkestra. — Berlin: 20. Plesna glasba. — 21.30 »91 dnir, kon- cert. — 22.30 Koncert balafajk. — Katovice: 17.45 Popoldanski koncert. — 20.30 Večerni koncert. — Toulouse: 19. Ruske pesmi. — 19.40 Simfonični orkester. — 20.15 Orgelski koncert. — 21. Zabavni koncert.

Ljubljansko gledališče

DRAMA

Začetek ob 8 zvečer

Torek, 2. junija: SVETI PLAMEN, Red B.

OPERA

Začetek ob 8 zvečer

Torek, 3. junija: POHUJSANJE V DOLINI SENY- FLORJANSKI, Red D.

Sreda, 4. junija: DOLARSKA PRINCESA, Red C.

Četrtek, 5. junija: LOHENGRIN, Ljudska pred- stava pri znižanih cenah, Izven.

Petek, 6. junija: Zaprto.

Mariborsko gledališče

Torek, 3. junija ob 20. uri: NA FRONTI SESTRE ZIVE, Ab. A. Kuponi. Zadnjič.

Sreda, 4. junija: Zaprto.

Četrtek, 5. junija ob 20. uri: BOBROV KOZUH, Premijera. Proslava 35 letnice ge. Stefe Drago- tinovičeve. Izven.

CELJSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 4. junija ob 20. uri: PRAVLJICA O RAJSKI PTICI. Gostovanje mariborskega gledališča.

Zahvala

Za mnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli povodom smrti našega dragega očeta

Franca Zupanca

ter vsem, ki so v bolezni in ob smrti stali ob strani, in vsem, ki so dragega pokojnika kropili, molili zanj ter ga spremili do groba, bodi tem potom izre- čena naša najprisrčnejša zahvala in iskreni Bog plačaj!

Lancovo - Radovljica, 1. junija 1930.

Zalujoča rodbina ZUPANCEVA.

III

Maurice Constantin Weyer:

Človek se sklanja čez svojo preteklost...

Ljudska knjižnica iz založništva Jugoslov. knjigarn v Ljubljani: 26. zvezek: Savinšek, IZPOD GOLICE, 30 Din. — 30. zvezek: Štengl, NA POLJU SLAVE, 28 Din. — 31. zvezek: Sienkiewicz, IZGUBLJENI SVET (The Lost World), Roman (s slikami), 24 Din. — 32. zvezek: Remnicki, ZAGORSKI ZVONOVI, Slavica, NA SINAJ, 30 Din. — 33. zvezek: Bridges, NA POMOC, 30 Din. — 34. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK, 28 Din. — 35. zvezek: Brackel, 40 Din.

Rdeči Archer je bil miroljuben sosed; skozi sku- pine dreves smo ga lahko opazovali, kako je pot- pežljivo, z upognjenim gornjim životom — ker je imel prepasane vaje — in z iztegnjenimi rokami peljal svoj plug. Če je veter ugodno pihal, je bilo slišati besede, ki jih je klical svojim konjem: »Damn von Polly! Get up!... you son of a gun!... Ha... a!... Ge... eel... Back up Petel... Damn your soul!... A oh! Jee... wees!... Stop! You dirty bitch!«

Časih je prišel zvečer k nam. Bil je vedno sveže in gladko obrat. Zrezal si je tobak, nabasal pipo in se igral z Baby Lucy. Da je klical Hanno po krstnem imenu, bi me bilo kot Francoza motilo, da ni bila na zapadu splošno taka navada. Nihče bi se temu ne čudil. Rad je vzel kako knjigo s police, česar Hannah nikoli ni storila, odprl na strani kakega razmotriva- nja, recimo iz Pickwickijerjev, ter čital na glas kak stavek o snobih, ali pa Shakespearejeve sonete. Ob takih prilikah se je njegov ironični naglas zmirom izgubil. Presenečal me je radi poudarka, s katerim je čital. Zgodilo se je celo, da je Hannah vsa zavzeta prenehala sredi svojega dela — v eni roki je držala cunj, v drugi posodo — ter globoko dirnjena pri- sluškovala besedam, ki jih je nekaj iz mojih ust odklanjala. Bil sem prav tako iznenajen kakor vesel.

Bili so dnevi, ko se mi je zdel Archerjeva družba kakor strup, ki se mi je prižubel. Bil je zame nepopisen užitek, kadar je čital začetek »Kraljevskih noči« ali šumeče ritme »Rešenih Benetk«. Ali je bila radi tega Hannah na tihem huda name? Zdelo se mi je, kakor da se ji zdi čudno, ker sem tako brez ovinkov priznaval Archerju večjo spretnost v čitanju in prednašanju verzov. A odkod, šment, mu je ta dar? Ljubil in razumel je najsilnejša in najtežja moistrska

dela angleškega pesništva in znal jih je presenetljivo dobro prednašati. Le časih se mi je zoperstavljalo, kadar je čital Shakespeareja, Otwaya, Marlowea, Spencerja in Sidneya s pretiranim muzikalnim po- udarkom. Da, zopno mi je bilo!... Pa sem mu vse- eno sam dajal knjige v roke.

»Evo, Archer! To mesto mi je posebno všeč. Ra- doveden sem, kako ga boste Vi čitali!... Vzel je knjigo, preletel z očmi označeno mesto in pričel je čitati s takim glasom, da je bil mahoma ves njegov izraz izpremenjen... Popolnoma smo podlegli njego- vemu čaru... Kadar je nehal, je bilo, kakor da je padla tišina kakor nekaj temnega, težkega na nas in da je ubila nekaj zagonetnega, nepopisno mikavnega. Vselej sem se potem na novo začudil, ko sem ugledal Archerja, ki je sedel pred menoj v svojih umazanih, belo in modro prostagih delovnih hlačah, v črni, pod pazduho nekoliko obledeli srjaci ter z veliko rdečo in rumeno ruto okrog žilavega vratu... Bolestno sem se čudil tudi Hanni, ki je sedela v zamišljeni presu- njenosti. Pred leti sem bil pri nogometu resno ra- njen. Obvezali so me in dali injekcijo kokaina. Po- vratek bolečin po euforiji je bil podoben občutku, ki me je ob takih prilikah obšel. — Ti si nevaren ča- rovník, Archer! sem si moral misliti.

Ali sem jaz vzel Hanno v Winnipeg s seboj, ali ona mene? Kdo bi znal to povedati? Ona, ki je vsik- dar odklonila moje vabilo, naj gre z menoj, kadar sem imel kako opravilo v banki, je zdaj nenadoma ra- dostno pristala. Baby Lucy je ostala ta čas v oskrbi babice in starega očeta (O'Molloy je imel z nekaj belih las ob plavih sencih!)... Hannah me je vlekla v velike prodajalnice, k Eatonu, čigar ogromni »Em- porium« je tvoril slavo tedanjega Winnipega.

V modnih trgovinah je napravila veliko hrupa. Pred ogledalom je pomerjala tkanine, ki so se pri- le- gale njeni koži in njenim lasem.

»To-le v mauve,« sem dejal, »ti izvrstno pristoj- a. Še boljše seveda to-le črno...«

A bilo je nemogoče dopovedati ji, kako sijajen okvir je tvorila njenemu telesu baš črna barva. Odlo- čila se je za »mauve« in temno modro. Komaj da se je držala od rumenega. Neki čedni, veliki, hudobni prodajalci je bilo posebno veselje, ponujati ji oran- žasto in zlato blago. To bi bilo moglo pristojati bru- netki, a pri njej se je ta barva »tepla« s plavimi lasmi in z nekoliko blede, mestoma rdečo kožo.

»Ni važno, da pride obleka do veljave, marveč oseba,« sem ponavljal. »V tej stvari se smeš mirno zanašati na Francoza, mi se razumemo na te reči.«

Pozneje sva jedla v višjem nadstropju Hoppy thought ali Sweethearts choice; sladoled z jagodami in bananami je bil dober. Pri tem okrepčilu je šumelo okrog naju tisoč glasov prodajalcev, prodajalk in gnetečega se občinstva. Med njimi so bili bogati kmetje, ki so govorili na glas o poljedelskih strojih, o trpežnosti konjskih oprav in o luksuzu malih vo- zičkov. V drugih nadstropjih so preizkušale gospo- dinje dobroto darjeelinga, ki so ga trgale žene iz hinduskega rodu, ali pa japonski čaj, ki so ga po- sušila drobna, poševnooka bitja. Malo naprej so oti- pavalili ljudje dragocena krzna. Elegantne dame, ki so bile sveže počesane in manikirane, so prihajale iz salonov za friziranje, zraven pa so vsiljevali mladi drožitli mogočnim možem s krasnimi obrazi svoja lepotilna sredstva. V drugem nadstropju je čakala neka žena z dežele pred vrati zobozdravnika. Nekje je zaljubljen ženin lastnoročno ogrinjal svoji nevesti pariški večerni plašč. Pozneje sem srečal isti par pri zlatarju ob dragem kamenju. Ko je Hannah nazadnje le nakupila vse, sem odšel za četrto ure v knjižarno, med tem ko si je moja žena ogledovala izložbe. Žal je bil uspeh tega njenega početja še preveč velik. Zvečer sem jo v sobi Palacea presenetil, kako je pred ogled- dalom skušala posnemati poze, v katere postavljajo komiji pupe v izložbah. Vse je posnemala. Bedasto držanje prstov, neorganično kretnjo bokov in z ene nog je stala na prstih...

»Meni je prirodna gracija všeč,« sem pripomnil.

III

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglas nad vsaki vrstici se računa ločeno. Za odgovor znamke! Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Službe iščejo

Iščem mesto
restavrac. kavarniške blagajničarke ali plačilne natakarike. Ceni, ponudbe prosim pod značko: »Blagajničarka« št. 6224.

Mladenič
poštene rodbine, ki je izgubil službo vsled odhoda k vojakom, prosi za službo sluge. Naslov v upravnstvu »Slovenca« pod št. 6272.

Gospodična
abs. trgov. akad. s 1½ letno prakso, vajena vseh pisarniških del, išče namestitve. - Ponudbe pod »Nastop takoj« na upravo

Starejša ženska
išče mesta k eni ali dveh osebama kot hišnica ali kaj sličnega, najraje izven Ljubljane. - Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 6335.

Službodobne

Pekovski vajenec
se sprejme takoj. Oskrba v hiši. Naslov v upravi pod št. 6348.

Vajenec
s potrebno šol. izobrazbo se sprejme v manufaktur. trgovino v Ljubljani z oskrbo pri starših. - Ponudbe na upravo »Slov.« pod: »Pošten in zvest«.

Dobra kuharica
ki je obenem samostojna gospodinja, se sprejme. Dobra plača. - Pismene ponudbe pod »Dobra kuharica št. 6462« upravi »Slovenca«.

Točaj
s kavcijo se išče. Viktor Sedej, Prešernova ulica.

Gospodična
večja pravilne nemščine, se išče čez počitnice k dvema majhnima otrokoma. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Dežela«.

2 mizar. pomočnika
sprejemam v stalno delo. Alojzij Ovičnik - mizar, Sošice, Kostanjevac, Hrv.

Služba obč. sluge
je oddati pri županstvu v Dobrunjah pri Ljubljani. Zadostno obrazložene in s 5 Din kolkovane prošnje je vlagati pri navedenem županstvu do 15. junija t. l. Plača po dogovoru, stanov. službeno, prosto. Pogoji: odsluženi voj. rok, popolna pismenost in primerna izvežbanost tudi za navadne pisarniške posle. Oženjeni imajo prednost.

Pouk

Šoferska šola
l. oblast. konc., Čamerik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugovito). - Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje.

Zasluzek

Glavni zastopniki
se sprejmejo za vso Jugoslavijo ali po banovinah za nov lukrativen predmet, še neznan. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6431.

Denar

Kdor posodi
25.000 Din, dobi stanovanje dveh sob za obrevo. Več ustmeno. Rožna dolina cesta 8, št. 6.

Stanovanja

Stanovanje
z sobi, kuhinja in pritlikline, elektrika in vodo, se takoj odda. - Vprašati od 2 dalje v Slomškovi ulici 11, Kodeljevo.

Objave

Preklic.
Izjavo od dne 1. junija zaradi moje žene v celoti preklicujem. - Josip Dekan, Rožna dolina, cesta VI, št. 33.

Poizvedbe

Vilo
dvodružinsko, stanovanje prosto, prodam. Rožna dolina cesta 8, št. 6.

Prodaj
parcelo (133 m²) na Kodeljevem. Nekaj že zazidane. - vodovod napeljan. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6433.

Glasba

Pianino
malo rabljen, črn, ugodno napredaj. - Naslov v upravi »Slov.« št. 6344.

P. t. kupcem klavirjev
sporočamo, da razstavlja svetovno znana češkoslovaška tvornica klavirjev »Dalibor« v Zakolaneh pri Pragi, Č. S. R., svoje prvovrstne KLAVIDIRJE in pianine na velesejmu v Ljubljani, paviljon E 17. Cene brezkonkurenčne - lep zvok - ugodni plačilni pogoji.

Pomočnika in vajenca
za kovaško obrt sprejme Anton Rožnik, Dobrunje 90, p. Spod. Hrušica pri Ljubljani.

Pianino
črn, dobro ohranjen, ceno prodaja Kaučič, Rožna dolina cesta X, št. 4.

Pianino
je napredaj. Naslov pri upravi »Slovenca« pod št. 6438.

Kupimo

Krhličko in belo jelšo
za smodnik za smodnišnico Kamnik, večjo množino, kupi Trobešek v Kamniku.

Kupi se
železničarski rezervoar za 500 do 1000 l vsebine za tople vode, že rabljen, toda dobro ohranjen. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 6268.

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Prodajmo

Telefonske aparate
rabljene, ima napredaj še nekaj komadov Jugoslovanske tiskarne v Ljubljani. Ogled pri skladiščniku istotam.

Medičarski obrat
v večjem mestu Slovenije, se prodaja; zainteresirani se zglasite v upravi »Slov.« pod »Medičarija« št. 6320.

Ure za birmo
nudi najcenejše Iv. Pakiž, Ljubljana, Pred škofijo 15.

Protje
za pletenje, 1500 kg suhega, obeljenega in 600 kg svežega, surovega - prodaja Mrak, Notranje gorice, Brezovica.

Tračno žago
(Bandsäge) v zelo dobrem stanju, premer kolatače 900 mm, prodaja uprava veleposredstva Podstreda, via Rajhenburg.

Puhasto perje
kilogram po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. - Potem čisto belo gosje kg po 130 Din in čisti puh kg po 250 D. L. Brozović, Zagreb, Ilica 82. Kemič. čistilnica perja.

Lokomobila

4 atmos., v dobrem stanju, vredno napredaj. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6259.

Elektromotorje

transformatorje - razne stroje - elektromaterijal - aparate - popolnoma tovarniško nove iz zaloge bivše firme »Transformator«, prodaja po znatno nižani ceni Vojnović & Cie. Skladišče Ljubljana - Glinice.

Dieselmotor
30 HP, se prodaja po ugodni ceni. Vprašati na upravo »Slovenca« pod »Dieselmotor« št. 4158.

Več umivalnikov
z marmornat. ploščami prodaja hotel Štrukelj.

Cvetlični med
la, nad 1000 kg napredaj. Mrak, Notranje gorice, pošta Brezovica.

Pletilni stroj
in delo oddam na dom. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6351.

Slike
akvareli, haliogravure v veliki izbiri v knjigarni Herman Horvat, Pražakova ulica 15.

Na birmo!
Lepa slika - najlepši spomin! Foto Holynski, Dunajska 6.

Na birmo
ostanejo najlepši spomini: ure, zlatnina, katero kupite najceneje pri Fr. P. Zajec, Ljubljana, Stari trg 9.

Kleparske stroje
tvrdke Mach & Fischer, Hronov, različnih vrst - ima stalno v zalogi Rudolf Deržaj - Ljubljana, Kolodvorska ulica 28.

Spedicija »Merkur«
v Mariboru, Meljska cesta 12, izvršuje selitve s pohištvenimi vozovi, kakor tudi s peresnimi dirami najtočneje in najceneje. Zahtevajte ofert!

Kašo
ješprenj, ajdovo moko vedno svežo oddaja na debelo veletrgovina A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24.

Žage Ia Remscheid
gaterice in venecijanke vseh dimenzij, kakor tudi pristne ameriške žage, ima stalno v zalogi Rudolf Deržaj, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 28.

Blagovolite si ogledati krasno in veliko zalogo najnovjših

ELEKTRIČNIH LESTENCEV IN SVETILK

Cena konkurenčna. Elektropodjetje SLAVO KOLAR LJUBLJANA

Gostilničarji, pozor!

Pristne domače in ogrske salame
kakor tudi najfinejši, polnemodolski in polnomasten trapistovski SIR nudi delikatesna trgovina I. Buzzolini, Ljubljana Lingarjeva ulica, za škofijo - (zajutrkovalnica). Na debelo. Na drobno.

Za birmo

ure, zlatnino in srebrnino s 15% popust. IVAN PAKIŽ Ljubljana Pred škofijo šte. 15.

Cenj. občinstvu naznanjam, da sem dne 3. junija 1930, na Sv. Petra c. 30, v Marchiotovi hiši

otvorila zajutrkovalnico.

Točenje čaja, kave, mleka in brezalkohol. pijač. Za obilen obisk se priporoča Osteršek Marija.

Cerkvene orgle

in harmonije ameriškega in nemškega sistema, kakor tudi raznovrstna popravila, predelave in vstavo novih registrov, izdeluje točno in po zmerni ceni tvrdka

Fr. Jenko, št. Vid nad Ljubljano.

Birmanska darila

ure, zlatnina in srebrnina! - Tovarniška zaloga švicarskih ur! - Zajamčeno brez konkurence! JOS. EBERLE LJUBLJANA MESTNI TRG ŠT. 17.

NAJVARNEJŠE IN NAJBOLJŠE :: NALOŽITE DENAR PRI ::
Ljudski posojilnici v Kočevju
r. z. z. n. z.

Ljudska posojilnica ima svoje poslovne lokale nasproti mestni župni cerkvi :: Posojila na vknjižbe, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji :: Nevezane vloge obrestuje po 5½%, vezane pa po dogovoru.

PRODAJA VINA

Uprava patrijarhijskih posestev v Dalju bo prodajala dne 15. junija t. l. potom pismene ofertalne licitacije svoja vina, in sicer:

- 100 hektolitrov rizlinga
- 300 hektolitrov ružice
- 150 hektolitrov skadarke (šiler)
- 100 hektolitrov slankamenke

vse iz leta 1929.

Ponudniki naj pošljejo svoje oferte imenovani upravi najkasneje do 15. junija t. l. do 10 dopoldne pisarni uprave v Dalju. - Kavcija 5% ponudene vsote. Cena se razume franko klet v Dalju v kupčevskih sodih. - Vino se lahko ogleda vsak dan v kleti v Dalju.

UPRAVA PATRIJARHIJSKIH POSESTEV V DALJU.

+
V neizmerni tuži naznanjamo sorodstvu, prijateljem in znancem, da smo danes zjutraj ob 5 nenadoma izgubili svojega dobrega, blagega, nepozabnega soproga, očeta, starega očeta, brata, tasta in strica, gospoda
Josipa Schlag
železniškega upokojenca.
Pogreb milega nam rajnika se bo vršil 4. junija ob 5 popoldne iz hiše žalosti, Sp. Kašelj št. 39, na pokopališče pri D. M. v Polju. Maša zadušnica se bo brala v farni cerkvi pri D. M. v Polju. Proseč tihega sožalja, priporočamo pokojnika v najboljši spomin.
Spodnji Kašelj, 2. junija 1930.
Žalujoče rodbine: SCHLAG, SKENDER.

Zahvala
Za izraze sožalja ob smrti naše ljubljene tete, gospodične
FRANJE VERNE
upokojene učiteljice v Kamniku
se iskreno zahvaljujemo. Iskrena hvala kamniškemu učiteljsstvu za poklonjen krasen venec in cvetje ter vsem, ki so pokojno v tako častnem številu spremili na njeni zadnji poti. - Hkrati se najpriščneje zahvaljujemo g. zdravniku dr. J. Polcu, blagi g. varhinji in č. sestram v Kamniku za vso skrb, ki so jo imeli za bolno teto.
Rodbina ZAJC.

Lazeči nočni mučitelj!

Mrzeč svetlobo, živeč v zamazanih razpoklinah stenica pride po noči in te grize ter ubada in s tem Ti krade Tvoj nočni mir. Ubij jo tam, kjer živi. Skropi s FLIT-om v vsako razpoklino in vsak kot.

FLIT je smrtonosen muham, komarjem, bolham moljem, mravljam, šurkom, stenicam in njihovim jajcem. Tebi ne škodi. Ne pusti madežev.

Ne zamenjaj FLIT-a z drugimi različnimi sredstvi. Pazi na vojaka na rumeni konvi s črnim robom.

Prepoceni je Nikoprost!

Zato morda ne verjamete, da res učinkuje! Seveda ne veste, da sem nizko ceno nastavljal baš zaradi tega, da si ga lahko vsakdo napravi in kajenje pustil - Samo 76 um s poštno vred Vas stane, pa boste postali nekadilec! Kdor naroči pet steklenice, plača samo 280 Dir. Josip Lindič, Ljubljana, Komenskega 17/b.

Tesan les

popolnoma suh, za takojšnjo uporabo pri stavbah, ima stalno v zalogi »Ili-rija«, družba z o. z., Dunajska cesta 46, telefon 28-20.

Dvokolesa

teža od 7 kg naprej

uajlažjega in najmodernejšega tipa najboljših svetovnih tovarn. Otroški vozički od najprostejšega modela. Izdelujejo se tudi po okusu naročnika. Sivalni stroji, motorji pneumatica, posamezni deli. Velika izbira, najnižji cene. Prodaja na obroke. Ceniki franko. »TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovska c. št. 4.

Za birmo

najlepša in najcenejša darila dobite le pri tvrdki

A. FUCHS

Ljubljana, Šelenburgova ulica 6.

Zahvala

Za mnoge izraze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli povodom smrti naše ljubljene mamice, gospe

Marjete Jontes

za poklonjeno cvetje in vence ter za spremstvo na njeni zadnji poti, se vsem najlepše zahvaljujemo.

V Ljubljani, dne 2. junija 1930.

Žalujoči ostali.

Zahvala

Prisrčna hvala vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za toliko izrazov sočutja in tolažbe o priliki prebride, tako tragične izgube našega, v nežnem cvetu življenja, nepozabnega, srčno ljubljene

Stankeca

Prisrčna hvala vsem tako številnim spremljevalcem na njegovi zadnji poti; posebno pa bodi izražena zahvala prečastitemu gospodu župniku za lepe v srce segajoče tolažilne besede na grobu - namenjene žalujoči materi po sinu in ljubimci do bližnjega.

Istotako bodi prisrčna hvala učiteljsstvu za udeležbo šolske mladine pri pogrebu in za žalostinko, ki so mu jo zapeli njegovi součenci in součenke.

Se enkrat vsem prisrčna hvala!

Ormož, dne 31. maja 1930.

Žalujoči starši: Stanko in Mara Grivec, restavracija.